Așa da, așa nu

Angela Dumitrescu

SCRISUL ROMÂNESC

Angela Dumitrescu

AȘA CAP, AȘA CĂCIULA
*

Culegere de snoave din județul Olt
Cu o prefață de prof. Dr. Doc. **Mihai Pop**

Scrisul romanesc, Craiova, 1981

Prefață

Snoava, în trecut, a fost printre narațiunile orale o categorie mai puțin studiată, deși, cum spunea unul dintre marii folcloriști ai vremurilor noastre, snoavele sunt multe ca nisipul mărilor, sunt ușor de cules, sunt la îndemâna tuturor. Dacă nu oricine știe să povestească basme, în schimb snoava este redată cu mult talent de mulți oameni din popor. Toți trăim cu snoava, cu anecdota și ne bucurăm de hazul lor.

Fără îndoială că în cercetarea Sistematică a literaturii orale, lipsa de preocupare susținută pentru cercetarea acestei, categorii a fost în așa măsură sim țită, incit în 1969, la București, la Congresul Societății Internaționale pentru cercetarea narațiunilor populare, o bună parte a dezbaterilor a fost consacrată snoavei. Actul acesta internațional a fost plin de consecințe și, în ultimii ani, studiile despre snoavă, anecdotă, s-au înmulțit.

Categoria a intrat din plin în sfera de interes a specialiștilor. A intrat fiindcă este un domeniu nou, puțin studiat încă, dar și pentru faptul că este categoria cea mai vie a literaturii orale. Căci fie că-i zice snoavă sau anecdotă, ea se creează oral și circulă în general din gură in gură. Dacă noi diferențierii snoava de anecdotă, faptul se datorește cuvintelor, dar și unui anumit contest cultural.

Pentru noi snoava este o povestire populară cu haz ce circulă în mediile rurale. Cuvântul este mai vechi in limbă și pare a fi de origine slavă. Anecdota este socotită ca aparținând mediilor urbane, apare și tipărită în ziare și reviste și chiar în colecții, și in acest caz se înrudește cu caricatura. Termenul este mai nou în limba noastră și este de origine franceză.

Dar oricare ar fi mediul în care apare și trăiește, snoava sau anecdota vorbesc despre oameni, despre anumite întâmplări ale lor, despre lucruri, mai binezis despre un om numit sau renumit, despre o întâmplare sau despre un lucru. Spre deosebire de basm care este suită organizată a întâmplărilor, snoava este, cum specialiștii o numesc, narațiune plurimotivică. Ea nu are decât un singur motiv ca și legenda. Dar, spre deosebire de legendă, care ne învață, ne comunică anumite cunoștințe, ne explică anumite lucruri, snoava doar ne înveselește. Este un mediator între dorință și realitate, între o stare ideală și una reală, de obicei negativă, care îl situează pe om pe un plan specific de luciditate, îl face să înțeleagă realitatea lucrurilor, să fie mai înțelept, să nu ia pe semenii săi și faptele lor în tragic ci cu umor, una din marile rezerve morale ale omului, să găsească prin haz ieșiri clin situații încurcate.

Oamenii de care se ocupă snoava, anecdota, numiți sau renumiți, sunt întotdeauna reprezentanții tipici ai unei anumite categorii, fie că aceste categorii se plasează pe planul structurii sociale, fie că. Reprezintă foarte larg anumite grupuri biologice sau morale.

După cum tipice, caracterizau! e pentru anumite stări de lucruri sunt și întâmplările pe care le relatează. Concretizări, actualizări ale acestor stări care de multe ori au o persistență maximă.

Sunt categoriile față de care oamenii normali iau distanță pe această cale. Ceea ce povestesc cu haz este menit tocmai să marcheze această distanță.

Snoava, anecdota, sunt deci în fond comunicarea dintre oameni, marca unei distanțe dintre cei mulți, dintre colectivitate și dintre cei ce se pun pe un plan sau altul, se situează la extremele colectivității.

Distanță și între ceea ce rânduiala colectivităților socotește normal și ceea ce socotește nefiresc chiar dacă atitudinea față de nefiresc apare pe planul trecutului ca într-o oglindă răsturnată, ca un antitext.

Dar dacă snoava, anecdota marchează, marca capătă cu atât mai multă valoare. Cu cit este mai concretizată, mai aproape de contextul social în care snoava sari anecdota se povestește. Prin referirea concretă la acest context, snoava, anecdota câștigă interesul întregii, colectivități. Ea își îndeplinește rolul de mediator nu in chip abstract, ci concret și direct pentru fiecare dintre cei care o povestesc sau o ascultă. Spunând sau ascultând o snoavă, anecdotă, ori care se ușurează, „scapă de năduf" prin haz. Deci este exagerat să susținem valoarea pedagogică-socială a snoavelor, anecdotelor. Anecdotele despre proști sau despre cei răi. Nu se povestesc pentru aceștia și niciodată un prost nu va deveni deștept sau unul rău bun, numai, fiindcă a ascultat snoava, anecdota despre categoria ta. Dar cei deștepți și buni vor guși in snoavă și anecdotă o anumită mângâiere care să-i facă să suporte la marginea colectivității pe cei răi și proști.

Firește și personajele snoavelor, anecdotelor pot fi ca și cele ale basmelor, pozitive sau negative, dar umorul care generează categoria face ca valoarea celor două semne, plus și minus, sa fie atenuată. Personajul pozitiv are o notă de ambiguitate, poartă o mască care îl apropie de contrariul său, dar nu-și reliefează prin aceasta istețimea de minte. La cel negativ defectele sunt atenuate de înțelegerea cu care acesta este privit de semenii lui, de hazul cu care i se relatează faptele.

În ce măsură snoava, anecdota sunt specifice fie cărui popor, in ce măsură îl caracterizează, este una din problemele care preocupă azi pe specialiști. In orice caz ceea ce caracterizează nu este repertoriul întâmplărilor care se relatează. Întâlnim aceleași întâmplări in repertoriul de snoave al diferitelor popoare și al diferitelor epoci și întâlnim adesea elemente de snoave străvechi în anecdote, ce, ca localizare, par a fi de mare actualitate. Și nici nu putem spune ca specificul unui popor se caracterizează prin personajele snoavelor. Cele cu semnul minus sunt categorii sociale sau umane de mare generalitate, iar Păcală are colegi pe plan internațional, pe TUI Buhoglindă, pe Jvanușca Duracioc, pe Luda Maty, pe Nastratin Hogea etc. Ceea ce caracterizează este re prezentarea situațiilor locale și mai mult decât atât sistemul de argumentare, adică modul în care sunt folosite elementele unei narațiuni atât de reduse pentru a pune în relief felul de a privi lumea, a judeca oamenii și întâmplările fiecărui popor. Valențele lucidității, ale înțelepciunii și felul cum transpun acestea pe planul hazului, cantitatea de joc și calitatea jocului pus în. Acțiune, ceea ce numim în general umor, caracterizează fiecare popor.

Numărul snoavelor noastre este mare. Sistematizate tipologic ele ajung la mai multe mii, iar anecdotele, categoria cea mai vie a folclorului contemporan, se nasc mereu fiindcă copacul străvechi al umorului popular odrăslește într-una. Aceasta explică interesul pe care l-a acordat cercetarea contemporană categoriei snoavelor și anecdotelor și locul pe care ele îl ocupă în folcloristica noastră in ultimele decenii.

Datorită eminentei specialiste Sabina Stroescu avem în volumul I din Tratatul de Istorie a Literaturii Române *un substanțial capitol despre snoava și tot datorită ei avem acea monumentală lucrare, catalogul tipologic al snoavelor românești* (Tipologie Bibliographique des laceties roumaines, *I—II, București 1969), lucrare până acum unică in folcloristica universală.*

În arest interes general se încadrează și culege rea pe care o publică acum cunoscuta folcloristă a județului Olt, profesoara Angela Dumitrescu. Culegând de mul ți ani folclor din zona de sud a județului Olt și mai cu seamă clin Vădăstrița și satele vecine, Angela Dumitrescu a notat alături de frumoasele cântece epice locale, de basme, legende și snoavele pe care le povestesc oamenii de acolo, cil care își „alinau năduhul". Ea le pune acum în circulație mai largă pe calea tiparului ca să ne bucure și pe noi ceea ce a făcut hazul oamenilor de la Vădăstrița.

Prin gestul ei ne face să cunoaștem mai, bine pe acești oameni, să-i cunoaștem sub o față nouă, aceea a lucidității și înțelepciunii ce guvernează umorul și face să nască printr-un proces specific de concretizare, alături de celelalte acte de mediere folclorica, acel act pe care-l numim snoavă.

Profesor dr. MIHAI POP

Notă asupra ediției

Cartea de față cuprinde snoave culese din județul Olt.

Pentru lucrarea noastră am căutat piese originale reprezentative pentru zona pe care o cercetăm. Am căutat și-am găsit. Căutările însă n-au fost ușoare.

Ele ne-au cerut răbdare și migală. Artiștii adevărați nu se descopăr așa de lesne. I-am căutat la ospețe, la șezători, la hore, la nunți, la toate serbările și petrecerile legate de viața obștească.

I-am căutat și i-am găsit pe acești oameni, maeștri ai cuvântului, înzestrați cu însușiri excepționale, ei fiind cei mai iubiți cetățeni ai satelor. După ce i-am descoperit – i-am vizitat la casele lor, în seri de iarnă sau de toamnă târzie, timp cum nu se poate mai prielnic pentru a spune glume și povești. Însoțită fiind de membrii cercului folcloric, cerc ce funcționează în comuna noastră, Vădăstrița, județul Olt, am realizat ambianța necesară pentru îndeplinirea scopului propus, acela de a culege folclor, de a culege snoave sau povești, cum li se spune snoavelor prin părțile noastre.

Îndemnat de către vizitatori, povestitorul a început a depăna firul scânteietor al poveștii sale. Spusele le-am înregistrat pe bandă de magnetofon. Lucrând în felul

acesta am reușit să culegem un bogat material din această specie. Din materialul realizat am selecționat piesele cuprinse în lucrarea de față care se pot grupa după tematica lor în următoarele capitole:

— Relații de clasă;
— Relații de familie;
— Deficiențe de natură psihologică;
— Deficiențe de natură fiziologică.

Această categorisire are ca ghid lucrarea lui Ovidiu Bârlea *Antologie de proză populară.*

În ultimul capitol am cuprins glume populare mult răspândite în zona cercetată.

Informatorii noștri sunt bărbați și femei, tineri și bătrâni, predominând cei mai în vârstă. Fișele despre unii informatori ce le anexăm lucrării dau date precise, date culese prin înregistrarea pe bandă în timpul discuțiilor purtate cu ei. Am socotit că este necesar să adăugăm culegerii asemenea anexe pentru ca în felul acesta să putem prezenta o mai bună informare despre poveste și povestitor. Din locurile cercetate.

Lucrarea de față vine să confirme adevărul că acest ținut este deosebit de bogat în producții folclorice, dovedind aprecierea de care se bucura tot ceea ce este cu adevărat artă populară izvorâtă din simțirea și gândirea maselor, artă ce reliefează viața în toată complexitatea ei.

Angela Dumitrescu

Povestea cu un boier

Cică un boier era așa de bogat, avea avere de nu-i mai da de socoteală. A băgat el un băiat slugă. Pe băiat îl chema Ion. Trăia bine Ion la boier. Era vrednic, slugărea în toate părțile. De la un rând de vreme boierul îi spuse nevesti-sii:

— Cucoană, zice el, n-ar fi bine ca acest copil să ni-l facem copilul nostru? Îi dăm fata de soție că prea e vrednic și ține cu noi.

— De, dacă zici așa, așa să fie, răspunse cucoana.

Într-o zi stând la masă boierul și cu cucoana, îl chemară pe Ion la ei și-i ziseră:

— Bagă de seamă, vrem să te facem copilul nostru de azi înainte, ești bucuros? îl întrebă boierul.

— Bucuros, boierule, numai să fie așa.

Ion, când a auzit vorba asta, s-a făcut mai vrednic de cum era, de se mira o lume de el. Da' să vedeți dumneavoastră ce s-a întâmplat. Când a fost timpul fetii de căsătorit, veneau fel de fel de băieți: avocați, doctori, in fine oameni mari, oameni cu studii. Da' boierul di colo zice cucoanii:

— Cucoană, noi am făcut o greșeală când am făgăduit fata lui Ion.

— E, acuma i-am făgăduit-o, i-am făgăduit-o. Fă bine și dă-i-o. Piuă la urmă cine știe cum ieșim. Nu putem pierde așa slujitor bun. Și-apăi nu știu cum om scăpa de el.

— Om scăpa noi cum om scăpa. Nu-i dau fata. Prea m-am pripit când am vorbit.

Boierul ăsta avea o bucată de pământ departe ca la vreo trei sute de kilometri și-i spusă lui Ion:

— Ioane, ia și pune sămânță în car, înjugă patru boi, te duci și ari și samini bucata aia de pământ de departe. Stai acolo până s-o coace grâul și vii cu carul încărcat cu pâine acasă.

Așa a făcut Ion. A pus plugul în car, sămânța, a înjugat patru boi la cai' și a plecat. A mers, a mers, când s-a înnoptat a poposit la poalele unui mal. Dejugă boii, le dete mâncare, a mâncat și el și s-a culcat. Dar ce să vedeți dumneavoastră. Auzi pe cineva strigând:

— Ioane, Ioane, vin de dă-mi ajutor.

Ion cum auzi cum se sculă de jos. Se uită în toate părțile, nu văzu pe nimeni. O luă el pe strigătul care-l striga. Când merse, dete de un pietroi mare, mare, de sub pietroiul ăla auzi strigând:

— Ioane, Ioane, scapă-mă.

— Mă frate, cine strigă? Nu pot sâ-ți dau niciun ajutor. Acest pietroi mare nu pot să-l dau la o parte.

— Ioane, fă așa cum te-oi învăța eu. Ai patru boi, ai lanțuri, ai tânjeli, înfășoară pietroiul cu lanțurile, înjugă boii, tu împingi de pietroi și ei trag. Oi împinge și eu de aici de unde mă aflu și așa dăm pietroiul la o parte. Așa a făcut Ion. A înfășurat pietroiul cu lanțurile boilor, a pus patru boi și când a strigat la boi, boii vârtoși au dat pietroiul la o parte. Ce să vedeți dumneavoastră? A ieșit de sub pietroiul ăla o namilă de șarpe, de nu se mai termina ieșind din gaură. Iar când a văzut Ion șarpele

a căzut pe spate, zicând: gata și eu și boii suntem prada balaurului ăstuia. Dar șarpele de colo parcă ghici gândurile lui și-i zisă:

— Ioane, Ioane, bagă de samă nu te mănânc, mai bine spune-mi unde ai plecat.

S-apucă Ion să spună:

— Eu sunt băiat sărac. Sunt slugă la un boier.

Și-am plecat să însămânțez o bucată de pământ a boierului. Mi-a dat ordin să stau acolo pînă la vară.

Să mă duc acasă cu griul treierat și cu pâine coaptă.

— Culcă-te fără grijă, Ioane.

Ce să vedeți dumneavoastră? Minunea minunilor.

Șarpele a luat pă sus pă Ion cu car cu boi cu totul și l-a dus la locul ăla. După aia s-a sucit de două ori și unde nu se strânsărî toți șerpii pământului și el le spusă:

— Vedeți voi bucățica asta de pământ? Unii să arați, alții să udați, alții să cosiți și până-n zori de zi carul lui Ion să fie încărcat cu grâu și pâine caldă.

Ciad s-a deșteptat Ion și a văzut toate ăștea a rămas așa mirat și șarpele zisă:

— Mergi Ioane, du-te la boier, că boierul a logodit fata. Tu ai să ajungi tocmai sâmbătă seara când o fi nunta gata.

A plecat Ion cu carul încărcat cu grâu și pâine.

Depărtându-se o bucată de drum a auzit șarpele șuierând în urma lui. A oprit Ion boii, s-a dus șarpele la el și i-a zis:

— Ioane, ține acest inel și bagă de seamă, tinerii când s-or culca duminică seara, tu să întinzi inelul acesta spre ei și să zici: Ptu lipic! ptu lipic! Și ei se vor lipi unul de altul.

Luă Ion inelul și mână mai departe. Când ajunse acasă cu pâinile tocmai venisă vinarii cu vinul de la ginere. Descărcau băuturile. Era o nuntă de pomenire. Când l-a văzut boierul pe Ion a rămas trăsnit.

— Boierule, uite am venit cu putinile și cu grâul.

— Ioane, să ne ierți că ne-am călcat cuvântul, dar tu rămâi tot copilul nostru, chiar dacă nu ți-am dat fata de nevastă.

— Lasă, boierule, lasă că nu e nimic. A servit Ion, a petrecut nunta, s-au cununat tinerii. Dumineci seara se duseră în odaia lor. Ion se ținea după oi.

A întins inelul spre odaia lor și a zis: ptu lipic! ptu lipic! și ce să vezi? Aia doi s-au lipit unul de altul.

Luni dimineața când s-au sculat lăutarii și s-au dus să cin te zorile la fereastră ca să se scoale tinerii, ei, ce să se scoale? Lipiți unul de altul. Așteptară, așteptară, să iese de acolo. Chemară pe soacră. Intră ea acolo și rămasă trăsnită de ce văzu. Pusă mâna, se lipi și ea acolo. Veni socrul. Hai să-i dezlipească.

Se lipi și el Ion, de câte ori punea câte unul mâna, el zicea: ptu lipic! S-a dus vestea de așa întâmplare.

— Boierule, ai promis că dai fata lui Ion, zisă cucoana. Ai văzut ce ne-a făcut Dumnezeu? Mai veni lume, mai pusă mâna, se lipi toată lumea. Strigă boierul pe Ion, că numai el nu era lipit acolo,.

— Ioane, dă fuga că aici nu e decât o drăcărie.

Du-te la popa să vie să citească că aici și-a băgat dracu' coada. Se dusă Ion, strigă la popa, încalecă popa pe o iapă și plecă cu Ion. Ce făcu Ion? întinsă inelul și zisă: ptu lipic! se lipi popa de spinarea iepii. Așa cum era se dusă la ăia lipiți.

— Părinte, ia zi câteva cuvinte aicea și desfă drăcăria asta, vorbi boierul.

— Ce să zic, boierule, nu vezi cum sunt și eu. Își veni boierul de acas'.

— Ioane, Ioane, toate sunt numai din tine. Îți dau fata de nevastă, numai desfă-ne de aici.

— Vă desfac pe toți, dacă-mi dai acte că-n vorbe nu mai crez. A făcut boierul acte, i-a dat fata lui Ion, iar Ion i-a dezlipit pe toți.

August, 1968 Informator – Nedeloaia Ilie, 68 ani – Piatra, jud. Olt.

Povestea cu un băiat plecat în lume

A fost odată un băiat care a plecat in lume să se arânească, să-și găsească de lucru, de muncă, că el n-avea ce face, n-avea pe ce pune mâna acasă la el.

A mers, a mers pe unde a mers și a găsit un moș care i-a dat un fluier. Și fluierul ăsta era fermecat.

Îi dete moșul fluierul și plecă. Băiatul se apucă să cânte. Ce se gândi el mergând și cântând:

— Să mă bag servitor, zice. Da' unde să mă bag?

Am să mă bag la un popă. Da' tot el ce se gândi: mă bag eu slugă la popă da' ăla îmi taie nasul dacă-oi fugi. Nu făcu zece pași și se întâlni cu un cârd de băieți cu nasurile tăiate.

— Ce e cu voi, mă? Ii întrebă el.

— Uite ce, am fos băgați slugi aici la un pârdalnic de popă și ne-a tăiat nasurile.

— Păi aș vrea să mă duc și eu să mă bag slugă la popa ăsta.

— Vezi-ți de treabă, tu ești om frumos, își bate joc popa de tine. Ești așa de cuminte. Nu te duce.

— Ba am să mă duc. Am plecat pe drumul ăsta, îndărăt nu mă mai întorc, așa că mergeți înainte.

— Dacă așa e vorba, de ce ne mai întrebi? Faci ce te îndeamnă inima.

Mai merse ce mai merse băiatul și dete de casa popii. Cioc! cioc!

— Cine este? întrebă popa dinăuntru.

— .Om bun.

— Ce vrea el?

— Un servitor nu-ți trebuie?

— Ba da, îmi trebuie.

Ieși popa la el.

— Până când vrei să-mi slujești?

— Până când ți-o cânta cucu' în nuc.

— Ei, la mine aici nu mai auzi cucul. Nucul meu e in bătătura casii și nu vine cucu] să cânte în el, dar am să te bag servitor. Mai știi poate că o veni cucul și o cânta și în nucul ăsta, dacă nu om vedea cum ieșim la socoteală.

Acu ce se gândi ăl popă. Să-i dea oile să le pască.

— Măi băiete, ție îți dau oile în grijă. Să le pești, să le mulgi, să le îngrijești, mă, să fii tu cioban cu milă și grijă de oi.

— Bine, părinte, dă-mi oile în primire și de nu ți-o plăcea cum le-oi îngriji, să nu-mi dai niciun ban.

I le dete popa în primire și băiatul gata să-și ia direcția să plece cu ele la câmp. Acu înainte de a pleca îi aduse prioteasa traista cu de mâncare. În traistă puse ea o pâinișoară și un burdușel cu brânză. Ce zise popa?

— Tu să nu cumva să începi pâinișoara și burdușelul că ți-ai găsit beleaua cu mine. Mănânci, faci ce faci, dar să nu le începi.

Ce făcu băiatul când ajunse la câmp? Scoase pâinea și burdușelul și scobi în ele cu degetul pe dinăuntru. Scoase miezul de la pâine și la brânză făcu la fel. Se dusă seara cu ele și le dete lu' popa 'napoi. Azi așa, mâine așa, mergea treaba, dar oile slăbiseră că de-abia se mai târau pe picioare. Acu ce făcea ăl băiat când se ducea la câmp? Scotea fluierul de la brâu pe care i-l dăduse moșul ăla și începea să cânte. Oile cum auzeau fluierul, cum începeau să joace. Fluierul lui era fluier fermecat.

Și așa cu oile. Nu mai puteau mânca, d-aia slăbi seră, toată ziua jucau. Dacă el le cânta cu fluierul mereu. Ce se gândi popa?

— Îa să mă duc să-l pândesc să văd ce face el?

Pe unde paște oile, de vine cu ele tot flămânde și au slăbit așa. Așa făcu popa. Plecă. Se ținu așteamătu' după cioban până ce ajunse la câmp. Acolo se băgă într-o leasă de mărăcini ca de-acolo să oglindească tot ce face băiatul. Stând popa în mărăcini, auzi fluierul chitind, cum îl auzi, cum începu să joace. Juca și t popa, jucau și oile de ziceai doamne! Sări el prin mărăcini, sări până ce-și rupse antereul. Seara plecă băiatul cu oile acasă. Ieși popa din mărăcini și se dusă întins la prioteasă.

— Fă prioteasă, să te închini și să nu crezi ce face tontul ăsta cu oile pe câmp, de vine cu ele așa de flămânde, scoate de la brâu un fluier, cântă din el și oile joacă după cântecul lui.

— Cum să se poată oi să joace? Nu te cred.

— Tu ia-mi sama mie și vezi-mă, uite-te la antereul meu e făcut ferferiță. Am jucat până ce am căzut mort.

În timpul ăsta, intră și Ion cu oile în obor. Cum îl văzu popa, cum strigă la el:

— Mă Ioane, mă, ia vin-o încoa.

Veni Ion. Prioteasa era suită în pod, nu știu ce avea de luat de acolo.

— Mă, Ioane, ia zi tu ceva din fluierul tău, ii zise popa.

Începu Ion să cânte. Cum începu, unde nu sărea popa, neam să se mai oprească. Prioteasa din pod de unde era sărea, de ziceai că acu, acu dărâmă casa.

Jucă ea, jucă până ce căzu pe gura podului jap! jos.

— Mă, nenorocitule, oprește-te.

— Da' ce, părinte, te-ai supărat? Hai să-ți tai nasul. Că așa era făcut zapisul. Al de s-o supăra să i se taie nasul.

— Nu m-am supărat, Ioane. Dar să știi că mâine nu te mai duci cu oile. Le lași în grija mea și tu te duci să macini la moara dracilor.

— Fine, părinte, mă duc. Noaptea ce a făcut popa și prioteasa. Au umplut trei saci cu paie și trei cu tărâțe. Le-au pus în car, l-au sculat pe Ion și l-au trimis la moară cu sacii ăia. Plecă Ion. Ajunse la moară. Dracii nu veniseră. Dacă văzu el că nu se deschisă moara, scoase să mănânce. Mâncând se pomeni că începură dracii să vie. Ion frigea carne pe jărăgai. Dracii se apucară și ei să frigă broaște. După ce le fripseră, se repeziră la Ion, îi luară carnea lui și-i deteră broaștele. Ce făcu bietul Ion? Luă broaștele și începu sâ-i lovească pe draci peste ochi. Pleosc!, peste ochi la unul, pleosc!, la altul. Lovea Ion în dreapta și în stânga. Îi luă apoi el la înjurături. Ii înjură de scăpăra pământul.

— E fira-ți voi să fiți, ia porniți moara și măcinați-mi acuș.

Se duseră dracii, porniră moara, cind căutară în sacii lui Ion, paie și tărâțe. Scaraoschi ăl bătrân ce zisă?

— Aoleu, aoleu, faceți făină cum oți și ști că de ăsta nu mai scăpăm. O să zică că noi i-am furat griul și i-am dat în loc pleavă și tărâțe.

Așa făcură dracii. Îi umplură sacii cu făină calitatea întâi. Plecă el iar cu sacii acasă. Pe drum se întâlnii cu un lup. Lupul se repezi și-i mâncă un bou. Ion luă lupul și-l înjugă în locul boului. Porni mai departe. Hai că i se frânsă un cui de la osia carului. Se întâlni cu un drac. Îl luă și-l pusă să bage degetul lui în locul cuiului. Merse mai departe. Se întâlni cu un urs. Ursul zise:

— O să-ți mănânc un bou.

— Mănâncă-l, dacă-ți dă mina. Mâncă ursul boul.

Luă Ion ursul și-l înjugă în locul boului.

— Hăis Ursane, cea Lupane, mergem la taica popii acasă să-i ducem făina. Ține, drăcușorule, bine, să nu iasă cuiul de la osie că te pun să ții cu degetele picioarelor. Mai merseră ce mai merseră, hai c-ajunse acas'. Când îl văzu popa așa împodobit cum era cu lupul și cu ursul înjugați, cu drăcușorul cum ținea cu deștiul la osie, începu să se închine și să scuipe în sân de frică.

— Doamne, doamne, ce pacoste mi-ai trimis pe cap? De ăsta nu mai scap. Fire-i tu să fii drace, ce ne mai facem noi acu !

— Dar cu mine ce-ai, părinte, că uite unde sunt băgat cu deștiul, vorbi dracul de unde era de la osie.

Descărcară popa si prioteasa sacii din căruță. Când văz. Ură ei ce făină albă le-a adus, rămaseră cu gura căscată. Ei știau ce puseseră acolo.

A doua zi îl chemă pe Ion la el.

— Ioane, du-te cu bălana la iarbă, că nu mai am ce să-i dau să mănânce.

— Bine, părinte, mă duc. Plecă Ion cu bălana la iarbă, dar iapa nu avea ce mânca că nu era iarbă. Se dusă el astăzi cu iapa, se dusă mâine, se dusă o săptămână la rând. Dacă iapa nu găsea ce să pască, se upi de foame. Într-o sară,

după ce a băgat-o în grajd, s-a dus Ion să-i dea un braț de coceni să mănânce. Intrând el în grajd, nu știu cum s-a făcut că a lovit-o în cap și ea, upită cum era, a căzut jos și a murit. Ce făcu Ion? Ridică iapa de jos de unde era moartă și o prijini între niște lemne. Dimineața se sculă popa de noapte și se dusă să vadă ce face bălana. Bălana sta nemișcată între lemnele alea. Popa zdup îi dete cu piciorul.

— Da ce-ai, afurisito, de nu mănânci? Când îi dete el așa, iapa tronc! căzu jos. Dacă era moartă!

— Aoleu, Ioane, ai omorât iapa.

— Cum o s-o omor eu? Ai omorât-o sfinția ta, c-ai picat-o cu piciorul.

— Nu este adevărat. Tu ai omorât-o.

— Da' ce. Părinte, te-ai supărat?

— Nu, nu, nu m-am supărat, cum să mă supăr.

Îi era frică popii că-i taie nasul.

— Ascultă, Ioane, până mâine să-mi faci un pod peste iazul ăla din fundul grădinii că până-l trec vai de lume. Dar știi ce pod să-mi faci?

— Oi ști, părinte, dacă mi-oi spune.

— Să-l faci așa ca să fie o urmă moale și alta tare.

Se mira ghetul Ion ce să facă, cum să facă el pod cu o urmă moale și alta tare. Dar până la urmă găsi ce să facă. Acu' popa avea niște capre. Se dusă el și le tăie pe toate. Le așeză una cu burta în sus și alta cu spinarea în sus. Și tocmai exact, făcu podul cu o urmă moale și alta tare, Când văzu popa și astă ispravă mai, mai, să-și piardă cumpătul.

— Da' ce, părinte, te-ai supărat?

— Ba, Ioane, cum să mă supăr.

Mai trecu ce mai trecu, îl trimisă popa pe Ion la pădure să ia lemne. În pădurea aia erau fel și fel de lighioane. Se gândi popa că nu mai scapă Ion cu viață de acolo. Să dusă Ion în pădure, tăie lemne, le încărca, când să înjuge boii ia-i de unde nu sunt. Îi mâncaseră lupii. Ce să facă ghietul băiat. Plecă iar în pădure. Găsi el doi lupi. Îi luă și-i înjugă. Hai, hai, porni acas'. Hăis, hăis, ajunse. Când îl văzu popa rămase cu gura căscată.

— Prioteasă, să știi că ăsta e dracul gol.

— Ce este cu tine, mă Ioane? Unde sunt boii?

— I-au mâncat lupii. Dacă ei i-au mâncat, pe ei i-am înjugat.

— Ce ne facem, prioteasă? De ăsta nu mai scă păm. N-avem decât să plecăm de acasă. Să părăsim locul ăsta.

— Hai, părinte, să plecăm. Să strângem ce avem mai scump și să ne ducem unde om vedea cu ochii.

Altfel nu mai scăpăm de dracul ăsta.

Așa făcură ei. Strânseră în saci, una, alta, și-au băgat cutare, cutare, au băgat cărți acolo, tot ce au avut mai scump și au plecat pe drum. Haide, haide, haide, acu, în sac la fund se băgase și Ion. Cum fă cuse, cum dresese, el știe. Când s-a dus popa și prioteasa să mai strângă una, alta, el și-a făcut loc și a intrat în sac, deasupra a pus câteva cărți și gata. Când a venit popa a luat sacul la spinare și a

plecat. Merseră ei, merseră, deteră de o baltă. Să treacă prin balta aia. Când au trecut, popa n-a săltat sacul bine și s-a atins de apă. Atingând sacul de apă îl udă pe Ion la picioare și el de acolo din sac zicea:

— Mai sus, mai sus, taică popo, că se udă cărticelele.

— Ce se aude, prioteasă?

— Ce să se audă părinte, ia sfintele cărți vorbesc din sac.

Se liniști ghietul popă. Ține, ține prin apă, ieșiră la margine. Când ieșiră Ion, saitoc! sări din sac.

— Ce-i cu tine, Ioane, tu aci fuseși?

— Da, părinte, nu știi că unde te duci sființa ta, hai și eu. Ori te-ai supărat?

— A, nu cum să mă supăr. Nu e nimic că ai venit.

Se vorbi popa cu prioteasa.

— Ce facem, prioteasa, că nici aici nu mai scăpăm de el.

— E, ce să facem? Hai să ne culcăm colea la marginea bălții, eu colea, tu la mijloc și Ion la margine. Tu te scoli peste noapte, îi dai brânci în apă și așa te-am scăpat de dracul.

— Să știi, prioteasă, că ideea ta e idee bună.

Așa făcuta ei. Se culcară. Peste noapte Ion se sculă trecu dincolo și dete pe prioteasă de margine.

Popa se trezi peste noapte și el și, buștiuluc!, dă brânci priotesii in baltă. El a zis că este Ion. După ce făcu treaba asta a adormit popa bușteau. Dimineața când s-a sculat și a văzut ce a făcut n-a știut ce să mai zică. Dar Ion dicolo:

— Ce, te supărași, părinte?

— Cum să nu mă supăr, eu am zis că tu ești la margine, nu prioteasa.

— E, dacă te-ai supărat, hai să-ți tai nasul. Așa ne-a fost vorba. Scoate Ion cuțitul și-i taie nasul lui popa. După ce i-a tăiat nasul, a plecat. L-a lăsat pe popă fără nas cu sângele curgând șiroaie după el. A mers Ion, a mers timp îndelungat până ce a ajuns într-o pădure. A stat el în pădure ce a stat și i s-a urât. A ieșit iar la lume. A trecut din sat în sat, nu-și găsea loc nicăieri. Într-o zi dete peste niște oameni strânși ciopor într-o răscruce. Ce zisă el:

— Mă oameni buni, am văzut un ou cât un bou.

Spunând el vorba asta au rămas toți oamenii cu gurile căscate. Ion i-a lăsat așa și a plecat mai departe.

Da' unul din oamenii ăi ce zisă:

— Mă, da' ce proști mai fuserăm noi. Ascultarăm pe ăla cum își bătu joc de noi. Ne-a păcălit că a văzut un ou cât un bou. Hai după el. Să-l prindem și să-i dăm o bătaie soră cu moartea. Să-l învățăm minte altădată să nu se mai încurce să ne spună asemenea vorbe. Ăla să știi că a fost Păcală, nu altul.

— Hai după el, răspunseră și ăilalți oameni, hai să-l prindem și să-l strângem de gât. Ce este cu el de a îndrăznit să ne mintă pe noi atâția oameni. Plecară ei toți după el. Nu știu cum se făcu că Ion dete pe altă parte și le ieși înainte, dar parcă era altul, așa că oamenii nu-l cunoscură.

— Ce este, oameni buni, unde ați plecat?

— Ne ducem să prindem pe mincinosul, de trecu pe lângă noi și ne spusă că a văzut un ou cât un bou. Ne ducem să-l strângem de gât. Cum de a avut el curajul să ne spună așa minciună?

— Vedeți-vă de treabă, oameni buni, că ăla nu v-a păcălit. Să știți că așa e cum v-a spus el. Eu am văzut o rață cât șira de paie.

— Mă, să știi că așa este, ziseră cu toții. Dacă ăsta a văzut o rață cât o șiră, cum să nu fi văzut ăla un ou cât un bou. Și așa că și-au văzut oamenii de treabă, au plecat fiecare la casele lor.

Așa a păcălit Ion atâția oameni și i-a rămas nu mele Păcală.

Octombrie, 1970. Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vâdăstrița, jud. Olt.

Povestea cu douazeci de gâște

A fost odată un om care era așa de sărac, că n-avea după ce bea apă. În satul ăla în care trăia el, se afla și un boier. Într-o zi ce-a făcut săracul? S-a dus la boier și i-a zis:

— Boierule, bagă-mă și pe mine servitor la tine. Sunt așa de sărac, că nu mai știu încotro s-o iau. Te-oi servi cu credință și mi-oi da și mie îmbrăcă minte și mâncare. Altceva nu-ți cer.

— Bine, mă, sărăntocule, am să te iau în servi ciul meu, dar uite ce este: de mâncat ți-oi da ce-oi vrea eu și de îmbrăcat tot așa.

— Bine, boierule, îmi dai ce crezi și cum crezi, numai ia-mă servitor la tine. Ce servici îmi dai?

— Apăi ce servici să-ți dau. Ia, îți dau douăzeci de gâște să le pești, să ai grijă de ele, să le îngrași. Îți convine?

— Mai e vorbă. Îmi convine cum să nu-mi convină.

A luat el gâștele și a plecat cu ele la păscut. Seara veni el cu gâștele acasă. Și așa se urma în fiecare zi. Acu, în fiecare zi când pleca îi puneau în traistă mă măligă și cu ceapă. El mânca, ce era să facă. Îi era foame. Nu zicea nimic. Venea sara cu gâștele acasă, le număra boierul, era mulțumit. Azi a mers cu gâștele și cu mămăliga în traistă, mâine a mers, a mers el așa îndelungată vreme. Dându-i în traistă numai mămăligă și cu ceapă ce s-a gândit el? Hai să tai o gâscă. Așa a și făcut. A tăiat gâsca la câmp. A fript-o și a mâncat-o cu mămăliga care o avea în traistă. Când veni sara acasă, boierul îi numără gâștele: una, două trei, nouăsprezece. Nu e o gâscă. Unde-i gâsca?

Unde-i gâsca, mă Ioane?

— Unde să fie boierule, e aici.

— Cum mă, tu nu vezi că nu e. Ia numără-le și tu. Numără el. Una, două, trei, douăzeci de gâște sunt, boierule.

— Cum o să fie douăzeci? Tu nu vezi că sunt nouăsprezece.

— Sunt douăzeci, boierule. Te-ai încurcat la numărătoare.

— Mă, Ioane, tu ești nătăru. Ia cheamă douăzeci de servitori în curte să prinză fiecare câte o gâscă și ai să vezi că e cum spun eu. Unul are să rămână fără gâscă.

— Îi chem boierule, cum să nu-i chem.

Au venit douăzeci de slugi. Le-a spus boierul:

— Prindeți toți câte o gâscă să vadă și amărâtul ăsta că nu mai sunt douăzeci de gâște.

Au prins ăia câte una și a rămas un argat fără gâscă.

— Vezi mă, Ioane, că unul n-are gâscă? Vezi că e așa cum am spus eu.

— Păi fir-ar el să fie de prost! Aștelalți au prins că au fost harnici, el dacă a fost prost a rămas fără gâscă.

N-avu ce să mai zică boierul. Îl trimise pe Ion mai departe cu gâștele să vadă ce mai face. Într-o zi îi veniră boierului niște musafiri. Ce-i spusă el lui Ion:

— Mă, Ioane, să vii îndată de la câmp cu gâștele că trebuie să mai tai una pentru musafiri. Ai să mi-o frigi cum ți-oi da eu ordin.

— Am înțeles boierule, așa am să fac.

A plecat Ion cu gâștele. După câteva ceasuri, a trimis vorbă după el să vină acas' cu gâștele că au sosit musafirii. Cum a venit acasă Ion, cum l-a pus boierul și a tăiat o gâscă. A jumulit-o și a băgat-o la cuptor.

A împănat-o cu usturoi, a mânjit-o cu untură, mă rog, a pregătit-o cum trebuie.

— Boierule, e gata gâscă.

— E, dacă e gata când te-oi chema să vii cu ea.

După un ceas strigă boierul:

— Ioane, adu gâscă.

— Gata, gata, acuși.

Da' ce făcu Ion? S-apucă și rupsă pulpa de jos a gâștei cu picior cu tot. O pusă la o parte. Întoarse gâsca pe tavă cu piciorul rupt. Boierul a luat-o și-a văzut că n-are o pulpă, dar n-a zis nimic atunci. După ce au plecat musafirii l-a chemat pe Ion și a zis:

— Bine, mă Ioane, cum de-ai îndrăznit tu să iei pulpa gâştei cu picior cu tot.

— Așa a fost gâsca, boierule.

— Cum să fie așa, mă Ioane. Ai văzut tu gâscă într-un picior?

— Da, boierule. Ai de le vezi în obor cum stau toate într-un picior. Acu, era iarnă și gâștele stau toate într-un picior. Cinci ieși boierul și se uită, toate gâștele într-un picior.

— Vezi, boierule, mai zici ceva? Boierul necăjit cum era să dusă la gâște și făcu, șuu, șuu. Începură gâștele să meargă în două picioare.

— Vezi Ioane, că gâștele au două picioare, nu unul cum ai spus tu. Și-ai îndrăznit să mă prostești pe mine. Oi vedea tu ce-oi păți cu mine.

— Ba, boierule, că la gâsca din tavă nu i-ai zis șuu, șuu. Dacă-i ziceai așa avea și ea două picioare.

Octombrie. 1970. Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vâdăstrița, jud. Olt.

Povestea cu Păcală, Tândală și Pepelea

A fost un om care avea trei ficiori. Pe unul îl chema Păcală, pe altul Tândală și pe altul Pepelea.

A trecut ce a trecut și omul a murit. Ce s-au gândit ficiorii lui? Să împartă averea ce le rămăsese în trei părți. Ce-a zis ăl mare:

— Mă, fraților, să facem fiecare câte o curte și la care o intra ce-o intra dintre vaci, dintre oi, din tre' cai, toate ale lui să fie. Tândală și Pepelea s-au pus și-au făcut un obor din stinghii și-au zis că tot ce-o intra în oborul lor să împartă amândoi. Păcală a făcut și el cu ce-a găsit obor, cu creci cu fel și fel de verzituri. Peste noapte toate vitele au intrat la el acolo, au ros crecile la ocol și s-au culcat în mij locul oborului. Când s-a sculat Pepelea și Tândală, au rămas mirați.

— Mă, frate-meu, hai să vezi tu toate vitele culcate în obor la Păcală. Hai să le luăm repede și să le băgăm la noi și-apoi le împărțim. Așa făcură ei. Au luat cireada și au băgat-o la ei în obor. O vacă mai slăbănoagă n-a putut să se târască și-a rămas acolo în curte la Păcală. Se sculă și el mai târziu. Cum vede vaca, zice:

— Ehe, mi-a dat și mie Dumnezeu o vacă. Da' să știi că am să fac și eu ceva. Am să mă duc cu ea la târg și-o vând. N-o țiu.

O ia el de curea și pleacă cu ea la târg. Trecând prin pădure, pe o cărare spre târg se întâlnește cu unul care venea de la târg și-l întreabă:

— Se cată, mă, rumâne, vacile?

— Se cată delea cioante. Se pune el și taie coada vacii. Mai merge ce mai merge și se întâlnește cu alt rumân. Iar îi dă cu bună dimineața și-i zice:

— Să caută vacile, mă?

— Să caută, da' să caută șute.

Se pune el și scoate coarnele vacii. Mai merge ce mai merge, se întâlnește cu alt rumân. Îl întrebă și p-ăsta.

— Să caută la târg vacile?

— Să caută, da ciule, să n-aibă urechi.

Îi taie el și urechile vacii și mai merge ce mai merge și nici nu iese la marginea pădurii că vaca cade la un copac și moare. El ce să facă? începe să vorbească cu un copac.

— Când îmi dai banii? Copacul bătut de vânt făcea: scârț, scârț, iar Păcală zicea:

— Să viu marți, bine, viu marți.

A plecat acas'. Când a ajuns l-au întrebat frații cum a vândut vaca.

— Păi am vândut-o la un copac. Ei s-au pus pe mirare, cum să vândă el vaca copacului.

Veni ziua de marți. Păcală să dusă la copac. Copacul scârț, scârț. El scârțâia de vânt.

— Ce, iar m-amâi? E, marți dacă viu am să iau un topor și să te tai dacă nu-mi dai banii.

Așa făcu el. Să dusă marți dimineața cu toporul și-i dă copacului câteva la rădăcină. Dete, dete, săriră aschiile, când la rădăcina copacului, găsi numai aur, bani. Să pusă el și încarcă un trăistuț cu galbeni.

Luă el numai atâta aur pentru că atât se tocmise cu copacul. Vorbise cu copacul când lăsase vaca acolo, se înțeleseseră din preț. Veni acasă. Îl întrebară frații:

— Mai are, mă, bani copacul ăla?

— Oho, mai are o groază. Am luat atât cât am toc mii. Se vorbi Tândală cu Pepelea să se ducă să ia și ei bani de la copac. Să dusără ei cu un car și-l

Încărcară de bani acolo la copac. Veniră acasă. Cum să-mpartă ei un car de bani. Zisără că să se ducă să caute un bănicior. Să-i împartă cu băniciorul. Unde să se ducă să ia bănicior? Unde să se ducă? Să se ducă la popa. Să duseră. Le dete băniciorul. Prioteasa zisă:

— Ce, ia să te duci tu părinte să te uiți pă geam și să vezi ce păcăleală e asta, ce au ei bani să măsoare cu băniciorul?

Să dusă popa și să uită pe geam. Ei începură să facă grămezi de aur. Făcând grămezi acolo, între ei, unul îl vede pe popa lipit de geam. Când dă odată cu băniciorul, geamul fără giurgiuvele, băniciorul trecu prin geam și lovește pe popa. Popa cade jos și moare.

Ce să facă ei?, ce să facă?, să scape de bucluc. Lângă ei era un vecin care avea o grădină cu meri. El nu dormea de grijă că-i fură hoții merele. Se pun ăia doi, iau pe popa binișor și-l duc la ăla în grădină și-l razmă de un măr. Începură câinii să latre. Auzind câinii, proprietarul grădinii se gândi că sunt hoții. Iese omul din casă cu o sapă. Hai că-l vede pă popă rezemat de măr. Când îi dă una, cade popa jos. Socotind omul că l-a omorât, s-a mirat ce să facă și a plecat în lume. Aia doi și-au făcut și ei planul:

— Dacă mâine se află ce-am făcut noi, ne omoară, zice unul ăluilalt. Mă, hai să fugim în pădure. Au luat ei ce-au putut la spinare și-au plecat. Păcală tot nu se grăbea. Aia strigau la el. El răspunde:

— Viu, viu.

— Vino imediat după noi și trage ușa după tine.

De frică ei mergeau, mergeau, și înapoi nu se uitau.

Nu știau ce face ălălalt în 'urma lor. El târa ușa și hait, hait, venea și el.

— Mă, ce faci, mă, mergi mai repede. Dă ce târăști ușa, ce ai cu ea?

— Păi nu mi-ați spus când ați plecat ca să trag ușa după mine.

— Aoleu, aoleu, da mare prost mai ești. Ah, acu ce mai' facem? Ne odihnim cu toții aici în pădure.

Ajunseră ei în pădure. Să nu-i vadă lumea care trecea pe drum, să duseră și să băgară într-un tufiș. Păcală pusă ușa pe o creacă într-un dud de la mar ginea drumului și se sui și el pe ea cu tesla în mână. Dormind el acolo pe ușă, peste noapte apare o căruță sub pom. În căruța aia era un cerar numai cu tămâie. Oprise el sub pom. Până să se lumineze zisă să dea să mănânce calului pe urmă să meargă în altă comună. Ala de acolo din dud dete drumul teslei și căzu tesla pe căruța mocanului cu tămâie. Mocanul s-a speriat, s-a sculat s-a uitat în toate părțile,

n-a văzut nimic. Șezu liniștit în căruță. Dacă văzu ăla din pom că se liniști mocanul: zdronc!, dete drumul ușii.

Când, ușa căzu pe căruță, ăla a întins-o la fugă. Păcală s-a dat jos binișor, a luat un sac de tămâie la spinare și a plecat el departe tocmai într-o vale și i-a dat foc.

Dându-i foc acolo, s-a dus mirosul de tămâie tocmai la Dumnezeu și Sfântul Petre. Ce zisă Dumnezeu:

— Sfinte Petre, să te duci pe pământ și să găsești omul care mi-a trimis mie fumul ăsta de tămâie aici în ceruri și să-i spui că orice va cere, orice va dori, îi dau, că așa fum de tămâie n-a venit până acum la mine în cer. Făgăduiește-i că-i dai ce-o cere. Să dusă Sfântul Petre și dă de Păcală și-i spune:

— Ia ascultă, tu ai dat foc la niște tămâie de s-a urcat fumul până în cer la Dumnezeu?

— Eu.

— Uite ce e? Dumnezeu te blagoslovește. Spune-mi ce vrei să-ți dea fiindcă ai trimis mirosul acela de tămâie până în cer.

— A, ce să-mi dea? Dacă spui că așa a zis Dumnezeu, atunci să-mi blagoslovească fluierul ăsta de la brâul meu, când oi cânta cu el și pietrele să joace în jurul meu.

S-a dus Sfântul Petru și i-a spus lui Dumnezeu. Dumnezeu a zis: blagoslovit să fie ! Și i-a blagoslovit fluierul. Acu de câte ori cânta el, de atâtea ori jucau și pietrele în jurul lui. Tot ce era. Plecând mai departe întâlnește un popă care vrea să bage o slugă la oi.

Păcală îi spusă că el vrea să se bage slugă la oile lui pe un an. Anul să fie de trei zile și cine s-o supăra să-i taie nasul. Îl trimite popa cu oile. Se duce el cu ele la pădure. Când veni seara toți vecinii cu oile sătule.

Păcală le păscuse pe unde era iarba mai bună și veni cu ele moarte de flămânde. Și așa venea cu ele în fiecare seară. Îngrijorat că oile lor slăbeau, de ziceai că acu cad din picioare, prioteasa îi spusă popii:

— Ia să te duci tu după băiatul ăsta când pleacă cu oile și să vezi ce păscătură le paște el, de sunt oile astea ale noastre așa de flămânde și ale lui cutare și cutare vin sătule.

Să dusă popa și se pitula în niște mărăcini. Păcală cum veni cu oile ajunge într-o margine de pădure și ajungând acolo se pune cu fața în sus și începe să cânte. Cum începu să cânte, să pusără oile să joace în jurul lui, jucă și popa în mărăcini. A jucat popa, a jucat până a căzut mort de obosit. Cum a tăcut el din fluier, au stat și oile din jucat și popa. Plecă el cu oile acasă, plecă și popa. Cum ajunsă acasă, popa s-apucă să-i spuie priotesii:

— Priotească, ciobanul ăsta are un fluier și când cântă el cu el joacă oile de zici „doamne”. M-am rupt și cu jucând după fluierul lui. Ia uită-te am făcut antereul șui și pui. E, acu să știi că de aia vin oile noastre flămânde că de câte ori cântă el cu fluierul joacă oile de nu mai pot. Să știi și tu că joacă și mărăcini și pietre. Să întoarsă Păcală cu oile, le închisă și mearsă la popa.

— Ce e mă cu oile astea așa slabe? Așa le îngrijești tu?

— Te superi, părinte? Dar părintele și-aduse aminte de învoială.

— Nu mă supăr. Și l-a lăsat în treaba lui. Dimineaţa a plecat iar cu oile. Sara iar a venit cu oile flămânde. Și așa se urma în fiecare zi. Într-o zi popa îi spune că i s-a împlinit anul și să se ducă de la curtea lui.

— Anul meu se împlinește, părinte, când o cântă cucul în bătătură. Ce face popa ca să scape de el?

O suie pe prioteasă în nucul din bătătură ca atunci când s-o lumina să cânte ca cucul, s-auză sluga și să plece. Păcală a simțit. S-a așezat sub nuc și a început să cânte din fluier. Acolo în nuc unde era prioteasa a început să joace. Joacă, joacă, hait!, căzu jos din nuc.

— Te superi, părinte?

— Nu mă supăr.

— E, atunci mai stau în serviciul dumitale. Și a rămas mai departe. Într-o zi veni la popă o babă și a suit-o în pod. A mai venit la ei cineva care tot așa nu credea ce spune popa. Ce ziseră ei?

— Dacă nu crezi, hai să te leg cu coadele de furca patului și am să-l pun pe cioban să cânte două minute și ai să vezi cum joci. Așa făcu popa. Chemă sluga și ea să apucă să cânte. Păi să vezi cum juca vecina legată de furca patului și baba în pod într-o albie până când, zdup!, și căzu pe gura podului. Aia legată de furca patului își rupse cozile trăgând de ele în jocotele ei, da' Păcală de colo:

— Te superi, părinte?

— Nu mă supăr. Văzând toate astea ce se plănui popa și prioteasa?

— Hai să plecăm noi că de ăsta noi nu ne mai scăpăm. Să pusă popa și strânsă toate evangheliile într-un sac și plecă cu prioteasa de acasă. Încărcară ei sacul cu cărți, și cu ce-or mai fi fost pe acolo. Dimineața, hai să plece la drum. Ala de la oi simți. Fără să-l bage de seamă popa și prioteasa se duce, golește cărțile din sac și intră el în sac. Când se scoală popa și prioteasa ziseră:

— Hai s-o-ntindem să ne scăpăm de dracu'.

— Hai.

Plecară ei. Acu trebuia să treacă printr-un râu.

Ziceau să se ducă departe să se dosească, să nu mai dea sluga peste ei, să nu mai dea de urma lor. Popa mergea cu sacul la spinare. Când să treacă prin pârâu, îi auzi gura lui Păcală din sac:

— Sus părinte, sus.

— Au, au, nici aici n-am scăpat de dracu', zise popa. Trecură pârâul și plecară mai departe, pe mar ginea lui.

— Cum să facem noi să ne culcăm la noapte aici în marginea apei. S-așeză Păcală lângă apă, popa la mijloc și prioteasa în marginea ailaltă. Ce se vorbiră popa și prioteasa. Peste noapte când s-o scula să-i dea brânci în apă și așa s-o scăpa de el să nu cumva să se întâmple cine știe cum să-i taie popii nasul. Sluga auzi. Îi lăsă el până se culcară. Peste noapte, Păcală se sculă și mută pe prioteasa în locul lui și el se culcă în locul ei. Popa cum se pomenește uluit de somn îi dă

brânci. El credea că-i dăduse brânci lui Păcală. Dar îi dăduse brânci priotesii și o înecase.

A dormit liniștit că a scăpat de dracu'. Când se trezeşte dimineața cu sluga lângă el.

— Păi ce e cu tine aici? Unde e prioteasa?

— I-ai dat brânci în apă. Te-ai supărat, părinte?

— Nu m-am supărat. Intră în apă s-o căutăm, poate nu s-o fi înecat. Intră Păcală în apă, să dusă până unde să dusă și veni îndărăt. Veni el cu niște frumuseți pe care le luase de la nu știu cine.

— De unde ai frumusețile alea? îl întrebă popa.

— Le-am găsit în fundul bălții.

— Mă, tu spui adevărat?

— Adevărat părinte, cum mă vezi și cum te văd.

Popa ce zisă:

— Hai, atunci să mă bag și eu în apă.

— Bagă-te, părinte, să vezi ce-ai să găsești.

Huștiuluc!, huștiuluc!, pluti popa ce pluti și să dusă la fund.

Și așa a rămas Păcală singur stăpân pe averea popii.

Informator – Mitrică Gheorghișan, 44 ani – Vadăstrița, jud. Olt.

Împărțeala dreaptă

A fost odată un țigan, un țigan ca toți țiganii. El și-a pus naș pe un boier. Se gândea că așa o să scape de sărăcie. Ca vorba ceea: Dacă are nașu', are și finu*.

Cum o să-l rabde inima pe nașu' să-l știe pe finu-său flămând? Așteptă finul o săptămână, două, o lună ca să-i dea și lui nașu' din ce avea, nașu' nimica. Rămase țiganul să umble cu traista după căpătat. Așa umblau țiganii mai înainte. Să vă spun împărțeala dreaptă pe care a făcut-o nașu-său:

Într-o zi plecară amândoi la pădure. Alergând prin pădure după una, după alta, găsiră ei într-un cuib mare de pasăre șapte ouă cit ouăle de gâscă.

— Ce fel de păsări or fi fost și ăștia de au făcut un cuib așa de mare? Fac ei cum fac, pândesc un ceas, două, vine pasărea la cuib și hați!, pun mâna pe ea. Să vezi bucurie pe amândoi. Acuma nașu-său să gândea că țiganul n-o să aibă îndrăzneala să zică să ia el pasărea. Da țiganul se gândea să împartă frățește cu nașu-său tot ce a găsit.

— E, nașule, să împărțim frățește ce-am găsit.

— Se imparte, finule, cum zici tu.

— Nu cum zic eu, cum e drept.

— E, bine. O să împart ce-am găsit cum cu gândul nu gândești. Lasă-mă să mă gândesc. După un timp întrebă țiganul pe nașu-său:

— Te-ai gândit, nașule?

— M-am gândit, finule. Facem împărțeala dreaptă și să nu rămânem în pagubă niciunul.

— Hai, nașule, fă împărțeala.

— Uite cum împărțesc eu. Eu iau pasărea și ouăle și tu cuibul cu nimic. Așa că tu ai două, eu am două.

Informator – Ghcorghe Slujitorul, 80 ani – Stoicănești, jud. Olt.

O poveste cu Ion

A fost odată ca niciodată. Că de n-ar fi nu s-ar povesti. A fost pe vremea când se potcovea puricele cu nouăzeci și nouă perechi de opinci și zbura în slava cerului. A fost un băiat care a rămas fără părinți. El a crescut prin străini și s-a pomenit, când s-a făcut mare, că i-a cumpărat ăla un june, alții alt june. Cum era timpul altădat'. Făcu băiatul doi boi. S-apucă să care lemne din pădure. Ducea lemne când la unul, când la altul. Îi dau oamenii de mâncare, îi dau îmbrăcăminte și el mergea mereu și căra lemne din pădure. Iama mergea cu sănioara lui. Într-o iarnă plecă să aducă lemne unui boier. În vreme ce era el în pădure, Dracul ăl bătrân spusă la fiecare drăcușor ce are de făcut:

— Tu să te duci în cutare loc, tu în cutare loc, iar tu să mergi în pădure, îi zisă unuia, că este unul care cară lemne cu sania, să-i rupi osia de la sanie și să-l lași acolo, auzi?

— Auz, stăpâne. Acu mă duc. Să dusă dracul.

Până să ajungă el în pădure, băiatul încărcase sania cu lemne și plecasă, plecasă și uitasă legătura cu mâncare. O fi avut el acolo ceapă, usturoi, mămăligă.

A uitat-o pe-o grămăjoară de lemne. Diavolul când să dusă și nu-l găsi în pădure dete pe aici, dete pe dincolo, îi văzu legătura.

— Ia uite, mama lui de băiat, îl pierdui, zise dracul. Ce să mă fac? îi mănânc demâncarea. Și-i luă demâncarea și-o mâncă. După ce-i mâncă demâncarea să dusă dracul la apel. Zise Scaraoschi:

— Ce-ai făcut, mă?

— N-am făcut nimica. M-am dus și nu l-am găsit pe el.

— Și ce-ai făcut?

— I-am găsit demâncare, zice el, și-am mâncat-o.

— A, i-ai mâncat demâncarea, pentru aia te-am trimis eu, să-i mănânci demâncarea? Acu fiindcă i-ai mâncat demâncarea, să te duci să te bagi slugă la el și să-l procopsești, să te duci să-i muncești tu lui ca să te înveți minte să nu te mai încurci cu oameni.

Trebuia să alergi după el să-l găsești.

— Bine, stăpâne, mă duc.

Să dusă el. Plecă. Mearsă, mearsă, ajunsă la poarta ăluia.

— Nea Ioane, nea Ioane, strigă dracul.

— Ce, mă, care ești tu acolo?

— Sunt Spirache și mi-a venit rândul să mă bag slugă la tine.

— Nu te bag eu pă tine, mă, slugă, răspunsă ăl din casă.

— Bagă-mă numai, că o să te procopsesc. Eu trebuie să-ți plătesc demâncarea care ți-o mâncai în pădure. M-a trimis Scaraoschi să mă bag slugă la tine.

— Bine, mă, dacă e așa vino încoa. Să dusă.

— Hei, stăpâne, acu ai să te faci bun în trei ani de zile. Am să te slujesc cu credință. Și dracul poate să fie om câteodată. He, he, s-apucă dracul de slugărit. Munci, munci, cară lemne, cără, făcu lui Ion magazii, dar n-avea nimic în magazii. Ce zisă Spirache?

— Ce, stăpâne, magaziile trebuie umplute. Eu le făcui, dar trebuie umplute.

Un boier vasăzică avea tot câmpul, avea moșie mare, avea grâu, se gândea cu cine să-l secere și cu ce să-l strângă.

— Ce, unde să găsesc eu oameni!

Când se gândea el așa, iaca și Spirache.

— Bună ziua, boierule, la ce te gândești, boierule?

— Mă gândesc, mă, flăcăule, la câte bucate sunt pe câmp și n-am cu cine să le strâng, că nu găsesc oameni.

— Boierule, ce-mi dai mie să-ți secer grâul?

— Păi ce-mi ceri, mă băiatule.

— Boierule, uite ce este. Eu te las pă ieftin. Îți secer grâul, îl fac clăi, îl fac șiră și să-mi dai ca plată cât pot lua la spinare, îmi dai cât pot lua la spinare?

— Bine, mă băiatule, să știi că mă lăsași pă ieftin.

Era bucuros boierul, când auzi că-i cere numai atât. Ce zisă el: cât o să ia omul la spinare, șapte, opt, zece snopi… Și să vezi ce făcu Spirache? Cum veni noaptea, chemă toți dracii și seceră, seceră, leagă, clăiește, până la ziuă, secerară tot câmpul boierului și-l făcură șiră. Când se sculă boierul și văzu griul secerat, nu-și credea ochilor.

— Mă băiete, mă, să știi că n-am crezut că faci așa ceva.

— N-ai crezut, dar ai văzut, ești mulțumit?

— Mai e vorbă?

— E dacă ești mulțumit, dă-mi și mie plata, cum am vorbit.

— E, du-te și ia-ți atât cât poți duce cu spinarea.

— Bine, boierule, mă duc. Merse Spirache la șiră, întinsă jos o funie și să vezi ce n-ai văzut. Cu funia aia legă toată șira și se umflă odată, o ridică la spinare și p-aici îi fu drumul. Boierul rămase cu ochii holbați și cu mâna la gură.

Și așa procopsi dracul pă Ion și-și bătu joc de boier. După ce-l procopsi, își luă dracul tălpășița și să dusă de unde venise.

Asta fusă și să dusă.

August, 1968. Informator – Nicolae Anghelescu, 73 ani – Scornicești, jud. Olt.

O întâmplare de la noi din sat

În sat la noi a fost un om mai cu pământ, era pe timpuri.

A botezat, a cununat, în fine și-a făcut el fini mulți.

Într-o bună zi ce-i veni lui să cunune și-un țigan.

A întrebat femeia, a zis și ea ca el, ca bărbatu-său. Se gândeau că țiganul le-ar fi muncit, vezi că ei, dacă aveau pământ, aveau și muncă. Îl cununară. Avea nașul muncă multă. Era bogat. Luă el pe finu-său, pe Ion, să-l ajute. Îi venise rândul, că mai luase nașu-său și alți fini la muncă.

— Fine, să mergem la coasă.

— Să mergem, nașule. Plecară la coasă, la trifoi. Înainte de a pleca, îi spuse nașu nevesti-sii;

— Să ne aduci masa de prânz.

— Bine, vă aduc. Plecară la câmp. Ajunseră. Trăgeau ei coasta, nu glumeau. Țiganul arunca ochii cam de către sat.

— Ce, fine, ce te uiți?

— Nasule, nu mai veni nașa cu prânzul.

— Lasă, fine, de n-o fi un prânz bun, va fi o amiază dublă. Dă-i cu coasa, dă-i cu coasa. Finu își arunca ochii către sat:

— Nașule, nu știu ce mă doare la stomac? Eu zic că de foame.

— Vezi-ți de treabă, fine, trăsăși cu coasa și d-aia.

Trecu prânzul, veni amiaza, veni seara. Nu e nașa cu mâncare.

I se făcu foame rău țiganului.

— Nașule, nu mai vine nașa?

— Lasă, fine, mâncăm acasă de ne ospătăm. Tăcu țiganul.

— N-auzi tu, fine, mi-am pus în gând să-ți dau un rând de țoale de pomană pentru un biet răposat de al nostru care a murit pe front.

— Aoleu, bine zici, nașule, că n-am țoale, sunt sărman al di acului.

— E, atunci diseară faci în felul următor: Cum terminăm cu coasa te duci acasă, îi spui finii să te spele bine că vii pe la mine să-ți dau țoalele de pomană.

— Păi, bine, nașule, nu mergem la masă mai întâi?

— Lasă tu masa acuma.

Veni seara. Luară coasele la spinare și plecară către sat.

— Nașule, mai îmi dai țoalele de pomană pentru mortul ăla de pe front?

— Îți dau finule, îți dau.

— Mă duc acasă să mă spăl.

— Du-te. Ajunse țiganul acasă.

— N-auzi tu, Ileană, pe nevastă-sa o chema

Ileana, nașu mi-a făgăduit un rând de țoale de po mană.

— Păi cum?

— Iacă tu nu știi că frate-său a murit pă front?

— Și zici că-ți dă țoalele de pomană?

— Păi cum mi-a zis să mă spăl bine pă cap, pă corp. În seara asta mi le dă.

— E postul Sântămăriei și nu se dau țoale de pomană.

— Vezi de treabă, Ileană, că nașu îmi dă, nu ține el cont de asta. Mă duc.

— Du-te.

Să dusă el. Bătu în poartă.

— Nașule, nașule, i-am spus femeii că-mi dai țoalele de pomană.

— De, mă, fine, nu pot să ți le dau așa, trebuie și ele citite.

— Păi când le citești?

— Când l-oi găsi pe popa.

L-a amânat el pe finu-său cu cetania asta a țoalelor până a venit gerul Bobotezii. Când era gerul ăl mai mare și mai mare chemă nașu' pă finu' la el.

— Fine, fine, acu gata, îți dau țoalele. Du-te la fina să te spele, să te scalde. Fugi țiganul acasă.

— Femeie, spală-mă, curăță-mă că în seara asta îmi dă nașul țoalele. Am să mă premenesc, de n-ai să mă mai cunoști.

Puse Ileana de spălă pe bărbatu-său, îl făcu boboc. Plecă el la-le nașu-său. Ale nașu-său încinse seră ușile, puseseră zăvoarele și se culcaseră. Veni finu' spălat, aranjat să ia țoalele. Bătu la ușă, bătu la geam.

— Nașule, nașule, nu mă înțelegi după voce, eu sunt finișorul. Nașul nu răspundea nimic.

— Nașule, nașule, eu sunt finișorul, deschide, am venit cum am vorbit să-mi dai țoalele de pomană.

Mai bătu, mai bătu țiganul, mai strigă, nu răspundea nimeni. A răbdat el de ger, a suferit, când nu mai putu o tăie acasă. Fugi, fugi, strigă la țigancă:

— Ileana, Ileana, deschide ușa, Ileană. Fa, Ileană, eu sunt. Deschide ușa, Ileană.

— Fugi dracu' de aici, mă, ce bați în poarta mea noaptea?

— Eu sunt, Ileană, bărbatul tău. Deschise Ileana ușa.

— Îți dete, mă, nașu țoalele?

— Nu mă mai întreba, Ileană, fă focul.

Făcu ea un foc mare de paie, mai strânsă și niște surcele de pe acolo, se încălzi fânu și pe o parte și pe alta, el tot nu se încălzea. Noroc că avu Ileana un clondir cu țuică pus bine de ea că altfel nu scăpa netras pe gât de bărbatu-său. Luă țuica, o pusă și o fiarsă în tuciul de mămăligă, coapsă două-trei ciuști și le aruncă în țuică și-i dete lui Ion să bea. Se încălzi el acuma și pe dinăuntru și-și veni în fire.

— Cine-o mai face ca mine, ca mine să pață, zisă Ion și de atunci n-a mai dat pe la nașu-său, dar nici nașu-său n-a mai căutat pe finu-său.

Informator – Simion Traian, 59 ani – Vădăstrița. Jud. Olt.

Doctor bun

— Of of, mă bărbate, bolnavă sunt, of, of, of.

— Ce să-ți fac fa, nevastă, ce să-ți fac, prin doctori am umblat unde să mă mai duc? Am cheltuit de nu mai am cămașă pe mine.

— Of, of, mă, bărbate, dă-mi otravă ca să beau, dacă ție nu-ți pare rău de mine.

— Ce să-ți fac fa, nevastă, ce să-ți fac?

— La-ți lumea în cap și du-te pe la vrăjitori.

Auzind el așa, plecă la vrăjitori. Luă o sticlă cu apă că așa a pomenit din bătrâni, un fir de la mătură, un semn de la subțioara cămășii și plecă să descânte nevesti-sii prin babe. Merse bietul om până ieși în câmp și dete de-o fântână în răscruce. Acolo șezu puțin, se tângui și ce zisă:

— Dar n-ai' fi bine să fac eu descântecul? Ia să-l fac. Arsă el firul de mătură la un cap, îl mestecă cu apa și-l dusă la muiere.

— Uite, fa nevastă, o făcui și p-asta. Na-ți sticluța cu descântec.

— Ce-ți spusă, mă bărbate, vrăjitoarea?

— Ce-mi spusă? să te mânjești cu apa asta de-arându-l, să te mânjești de trei ori și, după ce te mânjești de trei ori, să iei sticluța și s-o pui într-un bui mac dinspre vecinul Gheorghe. S-a mânjit femeia după cum i-a spus bărbatul, s-a scăldat după aia și parcă dorul cu mina i l-a luat. Nimic n-a mai avut.

Ce zisă ea dicolo, după ce bărbatu-său îi spusăsă ce făcuse, la ce vrăjitoare fusăsă:

— Pune, mă, bărbate, o tăbliță în poartă și scrie:

Doctor bun și ghicitor, că să știi că ne procopsim de pe treaba asta.

— Bine, zici, fată muiere. Luă el o scândură bună, nu prea mică, scrisă cu litere ciobănești: „Doctor bun și ghicitor". Trei zile dacă au trecut se pomeniră cu un împărat ce bătea în poartă, de te lua groaza. Îi furase caii din grajd. Pe unde n-o fi umblat, pe unde n-o fi fost, de cai n-a aflat. Aflase de ghicitoarea asta și venise să-i ghicească de cai. Îi spuse împăratul:

— Mă, Ioane, să mergi cu mine să dăm de urma cailor, dar dacă n-oi afla nimic, unde-ți stau picioarele, îți va sta și capul. Te învoiești așa?

— Mă învoiesc, împărate. Și plecară. Trecu o zi, două, a treia zi ce zisă Ion:

— Împărate, pune caii la trăsură și să mergem prin pădure că eu așa știu să descânt. Când plecară prin pădure, trecând pe la un pod, zisă Ion:

— Împărate, te oprești aici. Așa făcu împăratul.

Să dusă prin, pădure. Mergând prin pădure Ion s-apucă să-l întrebe: Cum ți-au fost caii, împărate?

— Unul breaz, altul pintenog la un picior, altul negru și sclipea, de nu puteai ține ochii la ei. Mer gând prin pădure strigă Ion:

— Împărate, vino și ia-ți caii.

— Da' ce, omule, ai înnebunit? Cum te dedeși jos, cum găsâși caii?

— Împărate, dacă-ți spui vino și ia-ți caii, înțelegi o dată.

Când să dusă împăratul, așa era. Caii legați de urechile podului. Luă împăratul caii și plecă acasă.

Drept răsplată dete omului nostru un desăgel de bani. Veni el cu banii acasă. Da' ce nu cumpără. A împodobit pe nevastă-sa cu fel și fel de țoleturi. Nu-l învățase ea ce să facă? Nu trecură trei zile și veni alt împărat care-i spusă lui Ion că i s-au furat galbenii. '

— Ce zici, mă bărbate, te mai duci, întrebă nevastă-sa.

— De, fa nevastă, acum m-am prins în horă, trebuie să joci.

Să dusă el la împărat. Ce-i ceru el împăratului:

Îi ceru trei chile de vin, un curcan și-o turtă de pâine și s-apucă de petrecere singur acolo. Când pe trecea zicea:

— Băui una, băui două, iha, iha! Acu sfetnicii care furaseră banii ascultau. Auzindu-l, ce ziseră:

— Auzi, noi suntem hoții, s-au dus doi mai e unul, noi suntem. Așteptă să zică și p-al treilea să cheme pe împărat.

Ciocăniră ei la ușă unde era ghicitorul.

— Mă omule, de unde ghiciși că noi suntem hoții?

— Nu știți că toate le ghicesc?

— Mă omule, cum facem, cum dregem că uite noi suntem hoții?

— Câți curcani are împăratul în curte?

— Șapte.

— Luați curcanii și îndopați-i cu galbenii care i-ați furat.

— Să știi că așa o să facem.

Ieșiră slujitorii în curte. Luară curcanii și toți banii pe care-i furaseră îi băgară în gușile lor. Veni împăratul la ghicitor. Îl găsi, dormea buștean. De, să bei și să nu dormi nu se poate. Intră împăratul la el și-l sculă.

— Ce-ai făcut, mă, ai ghicit, ori te-ai apucat de dormit?

— Ei, împărate, împărate, ce-am făcut eu am făcut, dar tu ții dușmanii în curte.

— Se poate?

— Se poate. Dușmanii în curtea dumitale sunt.

— Care sunt?

— Curcanii ți-au mâncat banii.

— Păi cum, mă, se poate asta?

— Se poate. Uite ce e, împărate, ia un curcan și taie-l. Dacă n-oi găsi gușa plină cu galbeni, eu primesc moartea, îmi dau viața.

Luă împăratul și tăie un curcan. Păi ce să vezi? Curgeau banii din gușa curcanului, de ziceai doamne. Parcă erau boabe de porumb. Tăie și p-al doilea, tăie și p-al treilea, îi tăie pe toți. Strânsă împăratul banii, îi dete ghicitorului douăzeci de pungi și-l lăsă să plece. Când îl văzu nevastă-sa cu atâta bănet, începu să-l pupe, nu se mai oprea din pupat. Se procopsi că destul zăcuse, de să prăpădise. Trecu o zi, trecură două, veni și al treilea împărat. Veni el cu o fată, fata lui care avea o bubă în gât de multă vreme. Pe unde nu s-o fi dus împăratul, pe unde n-o fi fost și leacul nu i l-a găsit. Veni împăratul să ia pe ghicitor acasă la el.

— Of, of, bărbate, iar pleci, o să-ți pierzi viața!

Îi părea rău femeii că era omul ei luat din dragoste.

Tocmai când își făcuseră și ei casă frumoasă ca să se iubească, să trăiască bine, el iar să plece. Să-l omoare împăratul, doamne ferește!

Intrase în horă trebuia să joace. Își pusese tabla de ghicitor la poartă, trebuia să se țină de ghicit, așa că plecă la împărat. Când să dusă acolo, ceru o cameră în care să fie numai el cu fata. Rămase el cu fata. Îi dete fetii în mână o oglindă. Când îi dete oglinda ea era cu fața spre șosea. În timpul ăsta trei cară cu fân treceau pe șosea. Da ghicitorul când văzu zisă:

— Fa fată, tu nu vezi că ai trei cară de fin în gât?

Fata, când auzi așa, începu să râdă și-i sări buba din gât. N-a mai avut nimic.

Veni împăratul dimineața, că ei șezuseră o noapte amândoi acolo:

— Ai făcut, mă omule, ceva?

— Am făcut, împărate, am vindecat-o.

— A făcut păcatele lui, îi zise fata, mi-a spus că am trei cară cu fân în gât și când mi-a spus așa prostie eu am început să râd și mi-a sărit buba din gât.

— Păi de, fata tatii, dacă i-a dat lui în gând așa de te-a făcut să râzi de ți-a sărit buba, el te-a vindecat. Pe unde n-oi fi fost eu cu tine și leacul nu ți l-am găsit. Trebuie să-l răsplătim. Îi dete împăratul patruzeci de pungi de galbeni. Veni el acasă încărcat cu aur și cu toate alea. Când îl văzu nevastă-sa unde nu-l pupă, unde nu-l îmbrățișă, se mira ce să-i mai facă și cum să-l mai mângâie, apoi ea i-a spus:

— Ia, mă bărbate, tabla din poartă că ne-ajunge.

Până aici ți-a mers. Vorba aceea: Tuga nu duce de multe ori la apă și se sparge. Așa și cu noi, nu ne este de ajuns cât am câștigat? pe-o sticluță de apă și-un mătăuz?

Încălecai pe-o șa și vă spusei minciuna așa.

O lingură scurtă în gura cui ascultă.

Ianuarie, 1968. Informator – Maria Grecu, 37 ani – Tudor Vladimirescu, jud.Olt.

Povestea cu o femeie veselă

A fost odată o femeie cam veselă și ei îi plăcea să petreacă. Bărbatu-său era însă om așezat la locul lui. Nu-i plăcea lui să vază așa ceva în casă. Văzând ea că nu poate să-și facă cheful, se gândi să-l urnească pe bărbat de acasă și se făcu bolnavă. Se legă la cap și se sui în pat. Lui bărbatu-său îi părea rău de ea, așa că se miră ce să facă, cum să facă s-o vadă sănătoasă. O ruga cu fel și fel de bunătăți. Ce zisă ea:

— Ma, bărbate, a venit la mine în vis azi-noapte o babă și mi-a spus că eu mă fac sănătoasă numai dacă tu te duci și-mi aduci apă din Dunăre ca să beau.

— Dacă ăsta ți-e leacul, femeie, atunci s-a făcut.

Chiar acu plec să-ți aduc apă de la Dunăre. Și, așa te scoli de pe boală. Plecă el. Mergând pe drum, se întâlnește cu un om care avea o căruță cu pește și-l întrebă:

— Unde te duci, omule?

— Mă duc să iau apă din Dunăre să-i aduc nevestei să bea să se facă sănătoasă. Pescarul zisă:

— Bine, mă, așa de prost ești tu, te conduce un cap de muiere? Ea te-a trimis de acasă ca să poată petrece.

— Nu crez eu vorba asta.

— Dacă nu crezi, sui-te în căruță la mine și hai acasă la tine și atunci ai să vezi ce se întâmplă.

Plecară ei amândoi pe drum. Merseră ei, merseră și ajunseră la nevastă-sa. Începu pescarul să strige:

— Pește, pește. Iasă femeia să cumpere pește.

Luă ea un kilogram, două, peștele era cam mărunt.

Ce zisă:

— Mai mare nu aveți? Pescarul răspunse:

— Ba da, avem pește și mai mare, da' nu-l vând că-l duc acolo la casa unde-oi dormi și eu. Ea răs punse:

— Dă-mi mie peștele ăsta mare și vin-o să te găzduiesc.

— Bine, femeie, viu, și-ți dau și peștele. Băgă el căruța în obor, mai stătu ce mai stătu și să însără.

Fripsă femeia pește, găti bucate bune. Bărbatu-său era băgat în sac. Pescarul luă sacul, îl dusă în casă și-l rezămă într-un colț. Când în odaia acolo fel și fel de bucate și gălăgie și chef, petrecere. Petrecea neva stă-sa cu un știu cine. Începură să cânte, să chico tească, cântă și pescarul, da cum cânta:

— Ieși, Vladule din sac.

Pune mina p-un tarbac

Și mai dă la ăl fârtac.

Ieși Vladul din sac, puse mâna p-un tarbac și unde nu începu să dea și în stânga și în dreapta, să dusă la nevastă-sa și-o bătu, o bătu până o făcu măr.

Și așa s-a încredințat omul că femeia este mai hoață decât bărbatul.

A mulțumit el pescarului, l-a cinstit bine. Omul a plecat și și-a văzut de drum iar bărbatul și femeia după ce trecu ce-a mai trecut s-au împăcat și-au trăit amândoi bine, femeia s-a lăsat de chefuri și și-a văzut de casă. Au trăit mult și bine și-or mai trăi și azi, că eu n-am mai fost pă la ei să-i mai văz.

Încălecai p-un fus să trăiască cine-a spus.

Incălecai pe-o lingură scurtă, să trăiască cine ascultă.

Decembrie. 1966. Informator – Ioana Ciocoiu, 74 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

O poveste cu un sergent majur

Un sergent majur care avea galoane pe mină și pe umeri, mergând pe drum i-a dat bună ziua lui Nicolae. Nicolae era țăran și muncea la câmp.

— Bună ziua, mă, nea Nicolae.

— Să trăiești, domn sergent majur.

Da' nevastă-sa zice:

— Da' bine, mă Nicolae, de unde te cunoaște pe tine domn sergent majur?

— E, nevastă, fii cuminte. Eu ți-aș spune multe, da' mi-e că duci vorba, că știi femeia are poale lungi și minte scurtă.

— Da' ce, mă, Nicolae, ce s-a întâmplat? Ce-am spus eu? Ce-i cu domn sergent? Ce te leagă pe tine dacă-mi spui?

— Nu că mă leagă, muiere, dar nu se face să știe femeia tot ceea ce știe omul.

— Hai, mă, spune-mi și mie?

— Nu-ți spui.

— Ba spune-mi.

— E, îți spui. Domn sergent a dezertat din armată și e pus în urmărire. Vezi acu să spui cuiva. Ia dicolo:

— Cum o să spun, mă, Nicolae, cum o să spun.

— E, dacă ții vorba, ascultă. Acu el să duce și să pitulă la noi în patul. Să taci din gură, tu auzi?

— Nu vorbesc, de m-ar tăia.

— E, atunci du-te. Și fă niște mâncare, friptură și când viu acasă, îi duc să mănânce și lui.

A lăsat muierea sapa și a plecat să facă mâncare lui domn sergent. Făcu ea mâncare, să însera, așteptă să vie bărbatul, nu veni. Văzând ea că nu vine, să dusă pe lângă pătul și începu să strige?

— Domn sărgent, domn sărgent, aci ești?

— Taci din gură, femeie, că ne găsește nea Nicolae.

— Nu ne găsește. Ți-e foame, domn sergent?

— Ce, vezi-ți de treabă, femeie, că dă nea Nicolae peste noi, mi-e prieten și nu vreau să mă fac de rușine. Acu ăl din pătul era Nicolae, chiar bărbatu-său. Ce făcu Nicolae? Se dete jos din pătul și merse în casă. Nevastă-sa se făcuse bolnavă.

— Of, Nicolae, nu mai pot, sunt moartă de bol navă!

— Lasă tu boala, ai făcut mâncare lui domn sergent?

— N-am făcut nimic, zice, că sunt bolnavă, nu mă vezi?

— Bine, rușinea ta când o veni omul și o cere mâncare, să vedem ce spui. Eu mă duc că mă chemă caporalul să fac de gardă tocmai la primărie în deal.

Mă pune să păzesc casa de bani.

— Du-te, Nicolae, du-te mai repede că vine domn jandarm și te arestează.

Plecă Nicolae, să dusă și să sui iar în pătul. Nevasta a stat puțin în pat, s-a ridicat în, sus, s-a premenit frumos și plecă la pătul. Auzi ea niște câini, tocmai în

deal. Ce zisă ea.

— A ajuns Nicolae la primărie. Să dusă la pătul.

— Domn sergent, domn sergent?

— Ce e, femeie?

— Viu și eu la dumneata acolo.

— Vezi-ți de treabă, femeie, că află Nicolae.

— Lasă-l pe Nicolae că e dus în deal la primărie, să păzească casa de bani.

— Ei, dacă e așa vino atunci. S-a suit ea în pătul la domn sergent. Au făcut ce-or fi făcut ei acolo apoi ce zisă sergentul, Nicolae de.

— Femeie, nu vrei să mă iei tu pe mine?

— Ba vreau.

— Hai du-te atunci și fă-ți bagajul. Du-te și ia-ți țoalele. Ea dicolo:

— Ce țoale să mai iau, că ce e pe mine și pe culme.

— Nu cumva nea Nicolae are vreo râșniță?

— Ba are.

— Hai s-o luăm și să plecăm.

— S-o luăm. Pune râșnița în bănicior, leagă-te la ochi, iei băniciorul în cap și plecăm amândoi. Te ții de mine. Așa făcu femeia. Domn sergent, adică Nicolae, se dete jos din patul și plecă cu nevastă-sa.

Ea nu vedea nimica. Lumea a început să se ducă la muncă, se luminase de ziuă da' Nicolae zice:

— Dă bună dimineața la oameni că ne întâlnim cu oameni din satul meu.

— Păi cum să zic?

— Bună dimineața, oameni buni, din comuna Ghizdăvești. Vreau să vadă oamenii că mi-am luat nevastă. Așa făcu ea. Doi oameni cunoscuți de ai lor, văzând așa minune ce ziseră:

— Dar ce are, mă, Nicolae, nevastă-ta? Noi au zisem că a fugit azi-noapte cu un sergent majur.

— N-a fugit mă, asta e, a fugit cu mine.

Auzind muierea vorba lui bărbatu-sau gata să leșine. A dezlegat-o Nicolae la ochi, i-a luat râșnița din cap unde o pusese cu bănicior cu tot, i-a tras o bătaie bună și a dus-o acasă. Și am auzit că de atunci s-a făcut muiere cinstită și la locul ei.

Trecui prin iesle, basmul meu nu mai este.

Informator – Nedeloaia Ilie, 68 ani — Piatra, jud. Olt.

Neaga

Neaga asta era o femie ambițioasă. Ce zisă ea într-o zi:

— Mă bărbate, să mergem și noi pe l-alde mama.

— Să mergem, nevastă, a zis bărbatu-său. Zis și făcut. Să suiră în căruță amândoi și porniră. Pă drum au văzut niște căpițe de fin. Ce zisă Neaga?

— Ia uite ce de căpiți de paie, ăștia au făcut grâu mult.

Da' bărbatu-său zice:

— Nu sunt, Neago, căpiți de paie, sunt de fin.

— Mă, sunt de paie, mă.

— Nu sunt de paie, sunt de fân.

— Sunt de paie, mă.

— Fa, nevastă, mă duc să-ți aduc fân din ele că eu știu când s-au făcut ăștia aici.

— Dacă tu nu zici că sunt căpiți de paie, zisă Neaga, eu mă culc în căruță și mor.

— Ce, culcă-te și mori că eu nu zic așa. S-a culcat

Neaga în căruță și a mers până aproape de sat. Acolo bărbatu-său i-a zis:

— Scoal, Neago, că intrăm în sat.

— Păi, zi ca mine că sunt căpițeli de paie.

— Păi, cum o să zic ca tine că sunt căpițeli de paie, când ele sunt de fân?

— Zi, bărbate, că mor.

— Mori, i-a zis bărbatu-său. Ș-au plecat mai departe cu căruța. Au ajuns la-le ta-său. Acolo au dejugat boii în bătătură. A zis el:

— Scoală-te, Neago, c-am ajuns în bătătură la-le mă-ta.

Ea zice:

— Păi zi ca mine că sunt căpițili de paie.

— Păi, cum să zic eu ca tine, zice. Nu sunt de paie, sunt de fân.

— Lasă-mă să mor. El ce-a făcut. S-a duc în casă și i-a spus soacră-sii.

— Mamă soacră, zice, du-te și scoală pe Neaga că a adormit în căruță. Du-te și scoal-o de acolo. S-a dus mă-sa la ea.

— Ce scoală, maică, în sus, ce scoală în sus să mergem în casă. Neaga n-a răspuns nimica. A sucit-o, a învârtit-o, ea nu sufla deloc.

— Aoleu, a murit Neaga, a murit Neaga, zicea mă-sa. S-a dus bărbatu-său la ea:

— Scoal' fă, de acolo în sus că mă făcuși de râs c-ai murit și tu nu ești moarta.

— Păi, zî că sunt căpițeli de paie.

— Cum să zic eu că sunt de paie, când sunt de fân?

— Dacă nu zici, lasâ-mă să mor.

— Te las, zice el.

Acu ea, moartă. Au băgat-o în casă, au spălat-o, au premenit-o. Li luară blană de tron să-i facă tronul. Bărbatu-său să dusă pe lângă ea. Zice:

— Neago, scoal în sus, că-ți fac tronul să te îngroape.

— Păi, zi ca mine că sunt căpițili de paie.

— Nu pot să zic așa fiindcă sunt de fân.

— Lasă-mă să mor, zice.

Au făcut tron, au chemat pă popa. El să dusă pe lângă Neaga și-i spusă:

— Fa, ce vine popa să te citească și te duce la groapă.

— Ce dacă.

A venit popa, a citit-o, dus-o la biserică, a dus-o la groapă. A lăsat-o în groapă

s-o îngroape. Bărbatul i-a spus:

— Dați-vă la o parte, zice, să intru să mai sărut nevasta o dată, că a fost muiere înțelegătoare. A intrat el, a dat capacul la o parte.

— Scoal în sus, Neago, că trag pământ pe tine zice, și te îngroapă.

— Păi, zice, zi ca mine că sunt căpițili de paie.

— Nu pot, zice așa, că nu e așa.

— Lasă-mă să tragă pământ pe mine.

I-a pus el capacul la tron, au tras pământ pă ea și au îngropat-o. Au plecat cu toții acasă. A treia zi s-au dus femeile s-o tămâie cum e obiceiul. Când s-au dus femeile s-o tămâie, n-au putut să se apropie de acolo de mormânt. Un moșneag acolo cu părul alb suit pe mormântul ei. Muierile când l-a văzut au rupt-o de fugă acasă.

— Ce făcură ți voi pe acolo pe unde fusărăți, le-au întrebat ăi de acasă, tămâiarăți?

— Ce, zice, n-am făcut nimic, nici n-am putut să ne apropiem de mormânt. Era o matahală acolo și nici n-am putut să ne apropiem de mormânt.

— Lasă că mă duc eu, a zis bărbatu-său. S-a dus el acolo și a găsit pe moș. A avut curaj și s-a apropiat de el.

— Ce e cu tine pe mormântul nevestei mele?

— Ascultă încoace băiete, eu sunt Cine Nu Se Poate.

Fu n-am fost așa. Am fost tânăr, frumos și m-a făcut așa nevastă-mea. Tu ai fost tare în îngeri. Du-te acasă și ia-ți nevastă frumoasă și cuminte și trăiește în fericire că altfel ajungi ca mine. Las-o să putrezească aici, că aci îi e locu'. Eu mă așezai pe mormântul ei, ca nu cumva să mai iese afară. Așa făcu bărbatul Neagăi, a plecat acasă, a găsit toate bune pe acolo, a mai stat ce a mai stat și s-a dus și s-a însurat. A luat altă femeie. A făcut o nuntă ce a ținut trei zile, dar ce nuntă! Ce n-avea pe masă:

Numai șuncă și păstrugă
Și galbene de caracudă
Și morun pește de-l bun.
Nu-l frigea nici cum se frige
Și nu-l frigea prin cârlige
M-ai punea și saramură
S-aibă chef de băutură.

— Asta să nu credeți că e minciună, că am fost și eu pe acolo. Am petrecut cu toții împreună. Asta știu astei vă spun.

Informator – Gheorghe Slujitorul, 80 ani – Stoicănești, jud. Olt.

Povestea cu Stancu

Unul în sat muncitor, bun agricultor, însă o ducea cam rău cu femeia, o bănuia. Acu în satul ăla era și Păcală. Ce-i zisă el:

— Cum, mă, să lăsăm noi pe bietul Stancu de râsul lumii. Mă duc eu la el, mă bag slugă, și-am să-i iac una muierii de-o pomeni.

S-a duc Păcală și-a bătut la ușa oborului. A ieșit Stancu la fereastră.

— Ce-i, cine-i?

— Eu, om bun. Uite ce e, bade Stancule, am auzit că ai nevoie de-o slugă. Am venit să mă bagi pe mine.

— Bine, mă, te bag, dar să vedem mai întâi cum te țin puterile și ce pretenții ai.

— E, pretenții nu prea am.

— Uite ce e, eu îți cer să mă lași să-mi fac arțagul. Pe la ora unsprezece îmi vine așa un arțag, îmi vine să plec. De m-oi găsi la muncă, de m-oi găsi mai știu eu unde, mă apucă așa să plec.

— Bine, mă, omule, eu te las să-ți faci arțagul.

Simbrie ceva îmi ceri?

— Mâncare și îmbrăcăminte și să-mi dai un car cu patru boi când ți-o urla lupu-n vatră.

— Bine, mă. Mă învoiesc. Numai să nu-ți schimbi vorba.

— Nu-ți fie teamă, bade Stancule. Eu sunt om de cuvânt. Și așa rămasă Păcală slugă la Stancu în curte.

Trecu ce trecu și veni vremea să plece la plug, să facă ogor. Se sculară ei de dimineață, puseră plugul în car, roțile, deteră uruială la boi. După ce mâncară boii, îi înjugară și hai să plece. Veni muierea cu traista cu demâncare și le-o pusă în car. Plecară.

Cum plecară, n-apucară să meargă cine știe ce că femeia se spălă, se primenii de ziceai că e floare.

Hai că veni ibovnicul. Femeia se avea bine cu unul din sat. S-apucară ei să mănânce, să petreacă. În timpul ăsta ce făcu Păcală? Cum se ridică soarele la prânz lăsă plugul pe brazdă, dejugă boii, se dusă la stăpânu-său și-i zisă:

— Stăpâne, mi-a venit arțagul. Lasă-mă să plec.

Așa ne-a fost înțelegerea. Că una că alta, n-avu încotro Stancu și-l lăsă să plece. Da' unde crezi că să dusă Păcală? Veni acas', muierea îl văzu de la ferea stră.

— Iu, iu, ce ne facem, ce ne facem, se văieta ea eu ăla în casă când îl văzură pe Păcală.

— Un' să mă bag, un' să mă bag.

— Hai să te bag în groapa aia de lângă casă.

— Bine, hai. Îl băgă ea acolo în groapă. Intră

Păcală în obor.

— Ce e, mă, Păcală, ați terminat de arat?

— Ba. M-a trimis stăpânul cică să umplu groapa asta de lângă casă cu lemne. Și cum zisă așa, cum pusă mâna p-un lemn să-l arunce în groapă.

— Aoleu, aoleu, ce faci Păcală? Lasă groapa, lasă groapa, lasă că nu mai poți, ești obosit de la plug.

— Fac eu treaba asta, tu treci la masă și mănâncă.

— Stai, lasă-mă fac eu treaba asta.

— Lasă-mă barem lemnul ăsta să-l arunc în groapă. Și, jap!, dete cu el, îl pică p-ăla de era băgat acolo și-l trânti jos la pământ. Tăcu el chitic, nu se văietă, nu zisă nimic de frică să nu dea peste el acolo. Plecă Păcală la câmp. După ce plecă el la câmp, ieși ăla din groapă și veni la muiere.

— Auzi, fa, cutăriță, eu la tine nu mai viu, dacă-ți e de mine vino tu la mine. Sluga asta a voastră mă omoară.

— Păi cum să viu eu la tine?

— Vii, că uite mâine mă duc și eu la plug. Mă duc în cutare loc.

— Cum o să te cunosc eu pe tine unde ești.

— Mă cunoști. Cum ai să ieși la marginea satului ai să mă vezi că eu am un bou bălțat și altul albu'.

— Să știi că am să viu.

— Eu te aștept.

Acu, Păcală știu ce se vorbiră ei. A doua zi când era la plug ce zisă el:

— Stăpâne, mie mi se pare că boul ăsta al nostru e bolnav.

— Păi ce să-i facem noi dacă e bolnav?

— Apăi știi ce să-i facem? Lasă-mă pe mine, de nu ți-o plăcea nu-mi dai nici-un ban. Ce făcu Păcală?

Scoase brâul după el. Avea el brâu negru. Încinsă boul cu brâul lui. Și așa se făcu boul bălțat. La fel ca al ibovnicului. După ce făcu boul bălțat iaca ieși și ne vasta din sat. Cum ieși, cum pusă ochii pe boul lu' bărbatu-său; unul alb și unul bălțat. Să dusă drept la ei acolo la carul lor. Bărbatu-său cum o văzu spusă:

— Da' ce-i cu tine, nevastă?

— Ce să fie, Stancule. Stând toată ziua ce m-am gândit, să-ți aduc și ție ceva mâncare mai bună la câmp, că toată ziua alergi. Acu, ea se pregătise pentru ibovnic. Uite ți-am adus niște gogoși, o ploscuță de vin, o turtișoară de pâine caldă, o găină friptă. Ea vorbea dar era cu ochii împrejur. Hai că văzu și bălțătura ailaltă. Își dete ea sama de cum stau lucrurile și se gândi:

— Să știi că boul nostru e fermecat de s-a bălțat așa. Șezură cu toții la masă și mâncară. Când au stat la masă, ea să uita mereu unde-l văzuse pe ibovnic.

După ce mâncară, mai rămaseră niște gogoși, da ea ce spusă:

— Iau eu gogoșile ăștia și i le duc lu' cutăriță la câmp acolo, e și el vecinul nostru. Stancu bărbatu-său zisă:

— Bine, cutăriță, la ce să te duci tu la el. Acu avem argat, se duce argatul. Tu stai aici și te odihnește. N-a mai avut ce să zică muierea. Luă Păcală gogoșile și plecă. Farfurii nu avea. Mergând el la ăla acolo, a aruncat gogoșile din poală. Arunca așa una câte una. Când ajunsă la vecin nu mai avea nicio gogoașă în poală.

Merse Păcală la el și-i spusă:

— Măi, rumâne, uite vine acum la tine stăpânu' meu să te taie cu securea. Știi ce-ai făcut.

Ala când auzi așa să înnebunească. Nu mai știu de frică. Se întoarsă Păcală înapoi la stăpânu-său și ce-i spusă:

— Bade Stancule, lu' cutăriță i s-a frânt plugul.

Ia toporul și du-te de-i dă ajutor. Cum auzi Stancu de necazul vecinului, luă toporul și fugi să ajungă mai repede ca să-i ajute să dreagă plugul. Plecă

Stancu. Ajunsă acolo. Hai, să dreagă plugul, să nu-i treacă omului ziua degeaba. Da să vezi ce s-a întâmplat? Când l-a văzut vecinul cu toporul în mină a și rupt-o la fugă, de ziceai că i-a luat călcâiele foc. Vezi omul se știa vinovat. Stancu strigă la el:

— Hei, vecine, ce fugi, vino încoa să dregem plugul.

Ce să vie, el fugea, fugea și nu se mai oprea.

Stancu, când să plece văzu gogoșile aruncate de Păcală. Văzându-le el începu să le adune în poală.

Muierea întrebă pă Păcală.

— Ce face, bărbatu-meu. Ce tot se apleacă el.

— Ce, ce să facă?

— Culege chetre să-ți dea ție în cap. A aflat ce-ai făcut.

Când auzi ea vorba asta, fugi, fugi.

Veni și Stancu. Îl găsi pe Păcală singur.

— De ce fuge, mă, muierea mea așa, ce-a apucat-o.?

— Păi cum să nu fugă stăpâne, dacă omul acela de merge încolo îi spune că ne-a luat foc casa. Cum auzi Stancu, o luă și el la fugă. Fugii el ce fugii, dar fugea și nevastă-sa. Hai, c-o ajunsă după urmă. Cum o ajunsă, ea căzu în fața lui în genunchi și începu să spună:

— Iartă-mă că ce-am făcut nu mai fac. Iartă-mă, că nu mai fac. Ghetul Stancu nu pricepea nimic.

— Scoală, muiere, că n-am nimic cu tine. Pricepu ea că bărbatu-său chiar nu știe nimic.

Ce să facă, ce să facă?

— Păi ce să faci, ne-a luat foc casa noastră.

— Nu casa noastră a luat foc, a altora de la câmp arde. Nu știi tu ce vorbești. Ala de-mi spusă nu cunoștea și zisă că arde casa noastră. Știu ea ce să vorbească, îi dete în gând. Plecară amândoi pe drum tăinuind. Ajunseră acasă, pusără masa, mâncară, de-ai fi zâs că toate erau bine și la locul lor. Mai pe sară veni și Păcală de la câmp. Trecură vo două zile. Rămase ea singură acasă. Așteptă să-i vie vecinul. El nimic.

Dacă văzu că nu mai vine, luă căldarea de apă și plecă la apă. Se întâlni cu el. Ce zise ibovnicul:

— Fa, fomeie, dacă nu-ți otrăvești bărbatul eu pă la tine nu mai viu.

— Bine, să știi că așa am să fac. Mâine mă duc la oraș și cumpăr otravă.

A plecat muierea la oraș să ia otravă să-i omoare pe amândoi. Acu, Păcală îi spuse lui stăpânu-său:

— Stăpâne, mi-a venit damblaua.

— Dacă ți-a venit, fă-o. Cum auzi el o și întinsă.

Nu să dusă acasă, o tăie la oraș. Găsi unde găsi un halat, se îmbrăcă cu el, luă niște alviți, le așeză așa în pachețele mici, porni pe stradă și începu să strige:

— Otravă, șorecie, cine vrea să cumpere. Cine cumpără de șoareci se scapă. Strigând el așa se întâlni cu muierea lui Stancu. Cum îl auzi ea că are șoriceoaică, să dusă și cumpără vo șapte, opt pachețele.

Le luă și plecă acasă. Când veni acasă, tăie o pasăre, făcu ciorbă și în ciorbă pusă medicamentele ce le cumpărasă, otravă, șorecie. Gătind ea acolo pe vatră, hai că veni și vecinul. Ce-i spusă ea:

— Să vezi tu acuma cum au să moară amândoi.

Uite în oala asta cu ciorbă am pus otravă. Cum or mânca, cum or crăpa, și după aia om trăi bine amândoi, nu ne-o mai supăra nimeni. Mai șezu vecinul ce mai șezu și plecă. Ce zisă Păcală: cum îi vându muierii pachetele cu otravă, o tăie înapoi la câmp la stăpânu-său și ce zisă:

— Stăpâne, cinci om merge acasă tu să nu faci altceva decât ce fac eu. Mai mult să nu faci nimic decât mine.

— Bine, Păcală.

Înjugară ei boii la car și plecară acas'. Cum ajunsără acasă, cum le pusă muierea masa. Turnă ea ciorbă în strachină. Frânsă o turtă de pâine. S-așezară la masă. Dete întâi lui Păcală. Luă el de două, trei ori și se făcu că-i vine rău. Luă și Stancu, îi veni și lui rău. Făcu și el la fel ca Păcală. Căzură amândoi pe spate. Scoaseră spumă la gură, să moară, nu alta. Când îi văzu muierea, îi râdea ochii în cap de bucurie. Să dusă ea la ei, le luă seama bine, ei nu mișcau niciunul. Morți. Ii lăsă acolo întinși jos, merse la vecin și-l chemă la ea.

— Vino-ncoa', vecine, să vezi ce-am lucrat.

Veni el pe furiș. Cum intră în casă, cum începură amândoi să joace de bucurie. Se luară de brâu și jucau de săreau în grindă. Începură să strige hora.

— Hai bărbate, cum nu sai, cu toporul să mă tai.

Ea iar striga:

— Ei bărbate, cum nu sai, cu toporul să mă tai.

Păcală de acolo de unde era întins vorbi:

— Hai stăpâne, că ți-au urlat lupii în vatră, dă-mi simbria.

Și asta fusă și să dusă.

Octombrie 1970. Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu un prost

A fost odată un prost. Se zice că pe la Ianca, Ștefan cel Mare, într-un sat de lingă Dunăre, trăia în vremuri de demult un prost. O fi fost el, n-o fi fost prost, dar așa îi mergea numele. Cică de prost ce era nu știa nici să-și bage în gură. Poate că nu era prost dar făcea pe prostul. De la o vreme se mira ghetul rumân cum să scape din gura lumii. Asta pentru că cum ieșea pe șosea se țineau copii după el și începeau să strige:

— Este prostul, este prostul! Să făcusă flăcău.

Nu să putu însura. Ajunsă flăcău unguresc. Știi ce e flăcău unguresc? Omul care a ajuns la treizeci de ani și tot neînsurat stă. Așa era și băiatul ăsta.

— Mă, ce să fac, ce să mă fac, zisă el. O să plec din satul ăsta. M-oi duce unde oi vedea cu ochii.

Își pusă el în traistă o turtă coaptă în cenușă, două cepe și o porni. Merse, merse și osteni. Să opri să se odihnească.

— Mă, ce să mă mai fac eu? Unde să mă răcoresc eu? Să mai zăuită el încolo, încoace, năzări așa ca o apă. Nu cumva o fi aia vreo baltă? O luă într-acolo.

Ajunsă acolo și se apucă le lucru. Da ce lucru?

S-apucă să se scalde, ca să se răcorească. Se despuie, își lăsă țoalele la margine, intră în baltă și începu să se scalde. Se bălăcea el de sărea apa în toate părțile.

Să scălda, să scălda, după f-un ceas ieși la mal. Căută țoalele să se îmbrace cu ele. Ia țoalele de unde nu sunt.

— Cine mi-o fi luat mie țoalele, cine mi-o fi luat mie țoalele? F-un nătărău a trecut pe drum și mi le-a luat. Bată-l să-l bată zilele mari, Dumnezeu și maica Precista. Dete el ocol pă mal, găsi briceagul.

— E, taci. Prostul mi-a furat țoalele, dar mi-a lăsat briceagul. Prăpăditul de el. Bine că mi-a rămas briceagul. E, dar acuma eu ce mă fac, cu ce mă îmbrac?

Văzu el pe un deal o vacă păscând stingheră. Cu briceagul scos, o tăie într-acolo. Cum ajunsă acolo, cum se repezi la vacă. O spintecă pă burtă și atât a fost. A căzut ghetul dobitoc la pământ. Îi mai dete el una și muri vaca. S-apucă repede, jupui pielea vacii, o întinsă la soare. Să strânsără pă ea fel și fel de păsări de ale lui Dumnezeu. Se așezară pe chelea aia și începură s-o curețe de carne. De unde nu se bucurau ele și ăla râdea ca un prost ce era. Să îmbrăcă el cu chelea aia și plecă spre sat. Bătu la ușa oborului unui rumân care avea casa la marginea satului.

— Cine e, ce e? se auzi un glas de muiere.

— Om bun, găzduiește-mă și pe mine. M-o apucat noaptea pe drum. Fii bună și mă găzduiește. Sunt frânt de oboseală și nu mai pot de foame.

— Ete, viu acum și-ți deschid poarta. Era muierea omului nostru, o muiere cam miloasă. Ală, ăl prost, mearsă cu chelea în spinare. Când îl văzu ea o apucă o furie. Începu să-i spună că nu e loc, că se sperie de el când îl vede așa ca un drac. El o

asigură că nu-i face nimica. Până la urmă n-avu ce să facă muierea și să învoi să rămână la ea. Intră el în casă, nevasta îi deschise ușa și îi dete niște țoale de ale bărbatului ei și-l pusă să șadă în unghete. Stând el în unghete trecu ce trecu și auzi așa, pâșo, pâșo, ușurel. Să dusă femeia, deschisă ușa și intră nu știu cine în casă. Ăsta era ibovnicul ei, pe care-l înștiințase că a plecat bărbatu-său de acasă. Cum intră el în casă, cum începură să chicotească amândoi. Că știi cum e în cazuri de-aldestea. Trecură în altă odaie, pusără masa, mâncară.

Adusese ibovnicul o ploscă cu vin și o sticlă de țuică.

De acolo din unghete, călătorul vedea tot. Făcuse muierea friptură, plăcinte. Mâncară ei. Ce rămasă pusără bine. Ala din unghete văzu. Acum când se pre găteau ei să se culce numai ce auziră:

— Ho, ho, ho! în bătătură. Venise bărbatul.

— Nevastă, deschide ușa că m-a luat dracu'. M-a plouat de m-a făcut leoarcă.

— Aoleu, aoleu, a venit bărbatu-tău. Ce ne facem?

Ce ne facem?

— Ce să te faci? Ia bagă-te sub pat. Oi face eu cum oi face, te-oi face scăpat. Sări muierea din pat, merse la bărbat și deschise ușa. Intră rumânul în casă. Nevasta decât îi deschise ușa și iar să băgă în pat.

Să făcea bolnavă, își legase capul.

— Ai măcinat, bărbate?

— E, am măcinat! S-a fărâmat moara. Dar tu ce ai, ce te doare?

— E, păcatele mele, am așa niște junghiuri în tot trupul meu. Mi se frânge trupul în două și capul mă doare de-mi stă să-mi plesnească.

— Te-oi duce mâine și ți-oi descânta și așa te-oi z vid ui.

— Bine ar fi să scap așa de ușor, dar boala e boală.

— E, acuma așa binișor cum oi putea ia scoală-te și dă-mi și mie să mănânc.

— Cum să mă scol, că nu pot? Mâncare n-am făcut. Am fost bolnavă cum mă vezi. Ia-ți tu singur mămăliguță din coșniță, ceapă, usturoi, ce mai găsești. Vezi că mai sunt niște frimituri de brânză în coșniță.

Mănâncă ce mănâncă și potolește-ți foamea.

Se duce rumânul la vatră, răstoarnă masa cu trei picioare. S-apucă el să mănânce. Mâncând el așa hai!, că văzu pe ăla din colț.

— Ce-i cu tine aici?

— Iaca, un ghet călător. Vorbi și ăla din colț:

— Nevastă-ta s-a milit de mine, m-a băgat în casă, și mi-a dat țoalele astea. Numai chelea asta din spinare e a mea. S-apucă el să povestească ce i se întâmplase. Îi auzi muierea de acolo din pat cum tăinuiau și zisă:

— Mă bărbate, zici că te-ai mâniat pe mine că am băgat omul ăsta în casă.

— Ba ai făcut bine, nevastă. Ne-o ajuta și nouă Dumnezeu pentru binele ce-l facem omului ăsta. Și să apucă gospodarul să mănânce. Da prostul își luă chelea de vacă de la el din spinare și-i dete una cu bățul în ea.

— Ce faci, omule, cu chelea?

— Ce să fac? O bat să-mi spună ea tot ce-a mai văzut.

— Ha, ha, ha! Asta e cheie fermecată. Să vezi ce ne mai spune.

— Cică să cauți în dulap că sunt acolo cotoaie fripte de pui și o asmă de pâine.

E, ce spune?

— Fugi mă, nenicule.

— Du-te omule caută să vedem minte chelea mea? Să dusă omul și ce să vezi: găsi pui, asmă. Îi mai dete prostul încă una chelii.

— Cică să cauți în cuptor că acolo este o tavă cu plăcintă. Căută rumânul și găsi plăcinte. Iar bătu chelea.

— Ce spune, mă?

— Cică să cauți în colțul ăla că e ploscă cu vin și niște țuică. Căută el și găsî ce-i spusă călătorul. S-a șezară ei la masă, mâncară, să ospătară, muierea sta în pat bolnavă. După ce mai mâncară, iar dete ăla în chele:

— Ce spune, mă?

— Cică să scherbi o căldare cu apă și s-o arunci sub pat că s-a încuibat dracul acolo.

Așa făcu rumânul. Fiarsă o căldare cu apă și să dusă cu ea s-o arunce sub pat. Când o aruncă el acolo, ibovnicul de sub pat bujni peste el, îl trânti și fugi cât îl țineau picioarele.

— Ptiu drace, ptiu! Bine că mă scăpai. Mulțumi el ăluia din unghete pentru că îl scăpase de dracul și acum hai să se culce cu toții. Dimineața. Se sculară, călătorul se pregătea de drum. Proprietarul să dusă la el:

— Ia spune-mi mie ce-mi ceri să-ți cumpăr eu chelea aia.

— O să-ți cer ceva. Pe mine m-a costat cam scump. S-ajunsără ei din preț și o cumpără gospodarul. Pleca. N-apucă să se depărteze prea mult că Haiti! Veni muierea care-l băgase în casă.

— Auzi, spune-mi și mie ce să fac ca pielea să nu mai vorbească, că uite îți dau doi golbeni.

— Ei, ce să faci! Să te… Pă ea. Și atunci nu mai vorbește. Luă el galbinii și plecă. Merse, merse, ajunsă într-un sat. Acu cu banii care-i câștigase se îmbrăcă bine, se înțoli, cumpără o căruță cu cai. Își întorceau toți capetele după el când trecea. Se însură și luă cea mai bună fată. Acu spuneți și dumneavoastră dacă prostul satului a fost prost.

— Nu cumva au fost mai proști ăi de-l țineau de prost? Că așa se întâmplă câte odată.

Decembrie, 1967. Informator – Ristache Enceanu, 63 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Lintea grecească

A fost odată un om care avea o muiere așa de proastă că nu cunoștea nici banii care-i avea. Se mira omul cum s-o scoată la capăt cu așa femeie.

— E acum așa mi-o fi mie dat să pătimesc cu ea, oi pătimi, își zicea el. Și-și vedea de treabă. In tr-o zi ducându-se el la plug și arând mai adânc scoase plugul o ulcică. O ulcică plină cu niște galbeni. Cum era mai înainte. O luă el frumos și veni acasă. Merse nevastă-sa și luă traista din car. Văzu și ea ulcica.

— Ce ai, mă, bărbate, ce ai în ulcica aia acolo?

El știind-o cam slabă de minte ce se gândi să-i spună:

— Niște linte grecească, pe vremea aia cam umblau grecii pe la noi prin țară. A luat bărbatul ulcica și a pus-o bine. Și-a văzut el de treabă. Într-o zi fiind el plecat și venind de la câmp intră în curte, dejugă boii și văzu prin gard, avea gard de nuiele, prin casă peste tot fel și fel de oale.

— Ce e cu oalele astea prin gard la noi nevastă?

Când le văzui de departe crezui că e o oaste la n-ai în obor.

— N-auzi, tu, bărbate, trecură niște precupeți de ăia cu oale și mă dusei și eu să iau oale, porumb n-avusei, grâu n-avusei, și ei mă întrebară:

— Ce ai femeie să ne dai să-ți dăm oale?

— Ce să am, am niște linte grecească.

—— Ia du-te și adu-ne să vedem și noi ce linte e aia?

S-a dus muierea a luat linte de acolo din oală, a luat o bucată de aur. Cum au văzut-o precupeții:

— Ce ai multă de asta?

— Am o oală.

— Uite îți dăm toate trei căruțele de oale și tu dă-ne linte grecească. Noi plecăm cu lintea și tu rămâi cu trei căruțe de oale. Așa a făcut femeia. A dat toată ulcica cu aur pe trei cară cu aur. A pus oalele prin pari, prin gratii, pe bordei că așa era atunci bordeie, a pus și în pod. Dacă luase trei cară de oale!

Văzând bărbatul că e atât de proastă nevastă-sa ce a făcut? A bătut-o, a înjurat-o și până la urmă a întrebat-o:

— E de mult de când au plecat ăia cu oalele?

— Ca f-un ceas, zice ea.

— Încotro au luat-o?

— Ce, spre pădure.

— Hai să mergem după ei.

— Să mergem.

Plecară. Fugea el înaintea, ea după el. Au ajuns la pădure în scapătul soarelui. Mergi, mergi ei așa mereu el înainte ea după el. Cei i s-o fi părut femeii la o tufă aplecată, că s-a oprit. Văzu ea o balegă de vită pusă acolo pe coasta tufei ălia. Văzând ea asta începu să strige la bărbatu-său să se întoarcă înapoi că i se arată niște semne. El auzind-o credea că a găsit aurul. Când se întoarse și văzu balega

o luă la bătaie.

Având o casma în mână ce se gândi el? Să-i fac o groapă s-o îngroape acolo lângă tufa aia aplecată, că așa om prost n-a văzut de când e. O îngropă el și-i lăsă afară gâtul și capul. A lăsat-o și-a plecat acasă.

Peste noapte gândindu-se că o avea datoria să fie sărac și cu nevasta proastă ce se gândi el să se ducă să o dezgroape și s-o aducă acasă, dacă n-o fi murit. Ce să vedeți că s-a întâmplat? Peste noapte trei hoți au venit în pădure, făcuseră ei ce făcuseră cu furturile lor și s-au dus în pădure să împartă ce luaseră. Fiind negură, noapte, n-au avut decât să aprindă o lumi n-are. Merseră ei și se așezară la tufa aia. Aprinseră luminarea și socotind că e f-un bulgăre acolo a aprins luminarea la nasul muierii ăleia îngropate. S-apucară să numere la aur. Luminarea fiind cam mică a ars, a ajuns la nas și la carne. Arzând-o pe muiere ea n-a zis decât: Arș! auzind hoții au luat-o la fugă, le sfîrâiau călcâiele fugind. Lăsară aur, lăsară tot și se mirau cum să scape. Luminându-se de ziuă, ăl bărbat se dusă să-și ia muierea. Ajungând el la ea acolo și văzând atâta aur la nasul ei acolo de zece ori decât avuse el în ulcică se gândi că este f-un semn. Începu să sape pe lângă muiere, o scoase de acolo, o luă și o dusă acasă. Ajungând acasă zisă:

— Oricât de prost ar fi omul, dacă are un dram de noroc, tot trăiește.

Și așa a rămas să trăiască el cu proasta lui ajun gând în scurt timp ăi mai bogați oameni din sat.

Decembrie, 1971. Informator – Drăgan Stelian, 65 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Despre Păcală

Păcală a fost un om foarte isteț și foarte deștept.

A mai fost unul Tândală pe care Păcală îl socotea de prost. Și chiar prost a fost. De câte ori se ducea la târguri și se găsea cu Păcală, Păcală i-o făcea. Acu Tândală a vrut să vândă și el o vacă. Întâlnindu-se cu Păcală ce zisă el.

— Bă, ce tu vinzi capră?

— Mă, ce mie îmi spusă nevastă-mea că e vacă, nu capră.

— Ce vacă mă, nu vezi că e capră?

Se mai găseau și alții șmecheri și ziceau:

— E capră, mă, omule, nu e vacă. Venea unul să cumpere: Păcală îl învăța:

— Spune-i, mă, că e capră.

— Ce ceri pe capra asta, negustoriile?

— Ce capră, mă, că e vițea.

— Mă, ce tu nu îți ei seama bine, ce vorbă e asta, nu vezi că e capră. Spunându-i toți că e capră, zisă și el că e capră.

— Mă, ce poate mi-a luat Dumnezeu mințile, ori ochii. Dacă voi ziceți că e capră, capră o fi.

— E, cât ceri pe capră?

Răspunse el cum mergeau prețurile pe atunci.

— Ce trei sute de lei.

Vaca era opt sute de lei. După una și alta îi mai cerură și adălmaș. Când se dusă bietul Tândală la nevastă-sa?

— Ce făcuși mă? Vânduși vaca?

— Ce vacă, fa, nevastă, c-a fost capră.

— Mă, bărbate, da prost mai ești. Azi așa, mâine așa ne facem de râsul satului, unde ajungem noi.

— Mă, ce dacă mă întâlnesc eu cu ăia le-o fac.

A doua vinere merse la târg Tândală și se întâlni iar cu Păcală. Și ce să vezi? Păcală prinsese doi iepuri.

Cum îi prinsese el, îi prinsese. Unul îl lăsase acasă și cu unul venise la târg. Îl întrebară oamenii ce cere pă iepure. Îl întrebă și Tândală.

— El spuse, trei sute de lei.

— Ce ai, măi, ești nebun?

— Dacă vă place, dacă nu vedeți-vă de drum. Asta nu e iepure ca toți iepurii, e iepure socotit. Dacă nu vă place să nu-mi dați niciun ban. Luă Păcală iepurile, îl legă de coadă o cutie de conserve, îi dete una pe spinare și-i spusă:

— Du-te, urechiatule, acum să-i spui nevestei să-mi facă mâncare că viu cu niște prieteni, viu cu fratele Tândală. După ce spusă vorbele astea, luă Păcală iepurile și-i dete drumul.

— E acum hai să mergem acasă să vedeți ce n-ați văzut, să vedeți ce-i spune el nevestei mele acasă.

Într-adevăr au plecat cu totii. Au ajuns acasă la Păcală.

— Ai făcut mâncare, nevastă?

— Da, bărbate, am făcut.

— Îți spusă iepurile?

— Îmi spusă.

— Da iepurile unde e Păcală?

— Veniți fraților în casă. Îi băgă în casă și le arătă iepurele. Iepurile lui de acasă la fel cu ăl din târg decât că numai avea cutia de conserve.

— E, acu îl vedeți?

— Îl vedem, da cutia unde îi e?

— Unde e nevastă cutia iepurelui?

— Am luat-o eu.

— Ia spune în fața oamenilor ăstora ce ți-a spus iepurile.

— Păi mi-a spus că vii cu prieteni și să fac demâncare.

— E, ai făcut?

— Am făcut.

— E ce zici, mă Tândală, face iepurile trei sute?

— Face.

— Îl iei?

— Îl iau.

— Uite îmi dai trei sute de lei și-ți dau iepurile.

A luat Păcală banii de la Tândală, Tândală a luat iepurile socotind că a luat un animal bun, animal de valoare și s-a dus acasă.

— Cât ai dat mă pă urechiatul ăla, îl întrebă nevastă-sa.

— Nevastă am dat trei sute de lei, dar am luat ceva procopsit. Să vezi ce n-ai văzut. Iacă eu mă duc la vie să facem proba. Eu nu-ți spui ție nimic ce ai să faci acasă. Am să-i spui iepurelui și el îți spune ție când vine acasă.

— Bine, bărbate, s-o vedem și p-asta, dar parcă zic că și-a bătut vreunul joc de tine. S-a dus el la vie acolo, a muncit cât o fi muncit, când a venit vremea prânzului, i-a poruncit iepurelui:

— Te duci acasă, spui femeii că la ora unsprezece jumate eu sunt acolo, să facă mâncare că poate am să viu și cu niște prieteni. Îi dete una iepurelui pe spinare, cum făcuse Păcală în târg, îi legă o cutie de coadă și-i dete drumul acasă. Mai munci ce mai munci și la unsprezece plecă. S-a dus acasă.

— Ei, femeie, veni iepurele acasă?

— N-a venit niciun iepure, am așteptat, am așteptat, să-l văz venind de la vie.

— Cum, mă, n-a venit?

— N-a venit. Nu mai zise el nimic, văzu că a fost păcălit și se gândi să i-o facă și el lui Păcală, clar tot

Păcală le făcea p-ale lui și nu era târg pe unde să se ducă să nu păcălească oameni. Până la urmă Tândală s-a făcut frate cu Păcală.

August 1968.Informator – Stelian Drăgan, 65 ani — Vădăstrița, jud. Olt.

Omul cu trei feciori

A fost odată cu niciodată, a fost odată un om sărac. El avea trei feciori. Când feciorul cel mai mare s-a făcut de muncă a zis:

— Tată, eu mă duc să-mi găsesc un servici ca să pot să trăiesc și eu în lume.

— Bine tată, du-te. Plecă el. Își luă în traistă merinde ș-o porni. Merse, merse, până ce înnoptă.

Intră la un han. Dimineața plecă mai departe. Ducându-se mai departe, pe drum se întâlni cu un cioban.

S-au înțeles ei amândoi și ciobanul l-a băgat slugă la oile lui pe băiat. L-a băgat pe un an de zile. Când i s-a terminat anul, s-a dus sluga la stăpân și i-a zis:

— Baciule, mi s-a împlinit termenul de slujit.

Dă-mi ce mi se cuvine. Dă-mi simbria mea.

— Bine, mă, băiatule, uite îșI dau un berbec.

— Ce om fără omenie ești, stăpânule baci, te-am servit un an de zile și tu îmi dai doar un berbec, nu ți-e păcat de munca mea?

— Nu te grăbi, băiatule, stai și ascultă vorba mea.

Când oi zice berbecului: Berbecule, scutură-te, va cădea din lâna lui, numai aur

și iar aur.

A luat băiatul berbecul și a plecat. Mergea cu bucurie în suflet spre casă. Pă sară, ajunge la han.

Trage acolo și-i spune hangiului:

— Hangiule, să nu cumva să spui berbecului:

Berbece, scutură-te, că mă nenorocești. Hangiului atâta i-a fost. A așteptat până a adormit băiatul, s-a dus la berbec, acolo unde îl băgase și i-a zis:

— Berbece, scutură-te.

Mă și unde nu începu berbecul să se scuture și căzură numai bani de aur. Văzând așa cârciumarul puse în locul berbecului un berbec obișnuit și el opri p-al băiatului. Dimineața băiatul s-a sculat fără grijă și a plecat acasă cu berbecul dat de hangiu. Când ajunge acasă, spune părinților:

— Tată și mamă, am câștigat un berbec care când se scutură cad din lâna lui numai bani de aur.

— Ia, mă, să vedem și noi ce minunăție ai adus tu?

Când se duc cu toții la berbec și-i zise băiatul:

Berbece, scutură-te, berbecul nimic. Ce să scuture el, era berbec ca toți berbecii. Mai trecu ce mai trecu și se hotărî să se ducă și băiatul ăl mijlociu.

Merse el tot pe același drum și trasă tot la hangiu ăla. Dormi la han și dimineața plecă. Merse, merse și se întâlni și el cu ciobanul. Să băgă și el la oile lui tot p-un an de zile. Servi un an, după ce i se împlini anul să dusă și-și ceru simbria. Îi dete stăpânu-său un șervet și-i spusă: când i-oi zice șervetului ăsta, șervete, întinde-te, ai să vezi că să întind niște mese cu fel și fel de mâncăruri, cu lăutari, ce nu s-a pomenit pă pământ. Luă el șervetul și plecă. Merse, merse, când să însără ajunsă la han. Trasă acolo și-i spusă hangiului:

— Vezi, eu pun șervetul ăsta aici în cui, să nu cumva să mi-l ia cineva, ăsta e șervet scump, când i-oi zice „șervete" întinde-te face minuni. Atât îi fu hangiului. Lăsă până adormi băiatul, se strecură frumușel în cameră, luă șervetul, pusă altul în loc și ieși afară din odaie. Dimineața, să sculă băiatul, își luă șervetul și porni acasă. Când ajunsă strigă de departe:

— Tată, mamă, nene, veniți să vedeți ce v-am adus. Veniră ei bucuroși. El scoase șervetul și-i zisă:

— Șervete, întinde-te.

Ce să se întindă. Șervet ca toate șervetele. Acum își deteră ei seama că hangiul le-a făcut de petrecanie la lucrușoarele lor de la cioban. Plecă și al treilea băiat. Merse și el, dete pă la han, să întâlni cu ciobanul, să băgă slugă la el. După un an, își ceru simbria

— Stăpâne, mi s-a făcut dor de acasă, dă-mi ce mi se cuvine.

— Îți dau flăcăule, cum sî nu-ți dau. Uite bastonul ăsta.

Se uită băiatul cam mirat.

— Ai să-mi mulțumești tu pentru bastonul ăsta. Ai să vezi tu ce poate. Tu numai să-i zici: Ia-l bastoane, când oi vrea să-ți faci dreptate. Luă băiatul bastonul, mulțumi bătrânului și plecă în traba lui.

Ajunsă la han. Hangiul îl aștepta cu gura căscată. Ii spusă el:

— Hangiule, să ai grijă de bastonul ăsta să nu mi-l fure cineva că dracii te-a luat. Să nu cumva să-i zâci: Ia-l, bastoane. Hangiul atât a așteptat. Cum s-a culcat băiatul, a luat bastonul, a chemat pe nevastă-sa s-au închis amândoi într-o odaie și i-a zis:

— Ia-l, bastoane.

Mă și unde nu începu bastonul, dă și într-unui dă și în altul, deschiseră ușile odăii, ieșiră, fugiră încolo încoace, bastonul după ei. Dă și-ntr-unul dă și în altul, când numai putură răbda, deteră buzna peste băiat.

— Scapă-ne, scapă-ne.

— Ce să vă scap, ce s-a întâmplat? Bastonul da și-ntr-unul și într-altul.

— Nu vă scap, până nu dați ce ați luat. Dați-mi înapoi berbecul și șervetul.

— Acuș, acuș, numai potolește-l !

— Nu, dați-mi întâi voi ce vă cer.

Cu bastonul după ei să dusără și scoaseră și șervetul și berbecul. Încercă băiatul să vadă dacă sunt lucrurile de la moșu, văzu că sunt alea, zisă bastonului:

— Lasâ-i bastoane.

Să potoli bastonul, îi lăsă. Pusă băiatul bastonul pe mână, luă berbecul dindărăt, băgă șervetul în sân și plecă. Acu niște hoți care erau în legătură cu hangiul se luară după el să-l prindă și să-i ia lucrurile.

C'ând îi simți băiatul că se apropie de el, numai ce-i zisă bastonului:

— Ia-i, bastoane. Mă, și unde nu se repezi bastonul la ei, îi bătu de-i topi. După ce îi depărta bine, strigă băiatul la baston să se oprească și porni mai departe. Ajunsă acasă. Chemă frații, părinții dete ordin berbecului să se scuture, scuturâ berbecul numai aur, dete ordin șervetului și să întinsără niște mese ca la curțile împărătești și așa rămaseră toți cu toții să se bucure de ce câștigaseră ei. Bastonul sta de pază să nu cumva să mai piardă a avere.

August, 1968. Informator – Bărbulescu Mihai, 83 ani – Stoicănești, jud. Olt.

Povestea cu trei băieți plecați de acasă

Trei băieți au plecat de acasă în lume. Ce s-au gândit ei. Să știi că eu banii ce i-am luat de acasă o s-o ducem mult timp. Ei, dar banii s-au cheltuit, de nici n-au simțit când s-au dus. Au rămas de nu mai aveau ce să mănânce.

— Ce să mâncăm, ce să mâncăm, se întrebau ei.

Ce ne facem acu?

— Eu fac rost de pâine, zise ăl mic.

— Eu fac rost de pește, vorbi ăl mijlociu.

— Eu fac rost de ulei, grăi și ăl mare. Gata plecară ei să facă rost fiecare cum se angajaseră. Al care promisese plinea s-a dus la brutărie, s-a sucit, s-a învârtit, intră la brutar și-i zisă:

— Uite ce e, neică, aseară am cumpărat pâine de la dumneata și am rămas dator douăzeci și cinci de bani, poftim ți-am adus restul. Rămase brutarul mirat de așa om cinstit.

— Mă, așa om cu credință n-am mai văzut de când sunt eu brutar. Auzi să-mi aducă el rest de douăzeci și cinci bani. Altuia îi e că nu te poate înșela. Să știi că mai e lume dreaptă. Când sta brutarul și se gândea așa, se pomenise cu clientul că se întoarce îndărăt. Se bate el în buzunare, caută, scotocește.

— Ai, să vezi, domnule brutar, uitai banii în pozânarul pantalonilor ăilalți, plecai grăbit de acasă și nu-mi luai portofelul. Te rog foarte mult dă-mi două pâini, dacă ai încredere în mine. Acu cunoscuși ce fel de om sunt eu. Ai încredere.

— Cum să n-am încredere în dumneata. Mi-aduseși banii de aseară fără să ți-i cer, cum să nu-ți dau două pâini. Ia, frate, și trei pâini nu numai două.

Luă băiatul două pâini și plecă. Ala cu peștele se dusă la hală. Acolo găsi un pește care avea opt kg.

— Cât costă peștele ăsta întrebă el?

— Atâta și atâta răspunse negustorul.

— Domnule, dă-mi un băiat să-mi ducă peștele acasă și să-i dau și banii.

— Bine, mă, băiatule, strigă negustorul la un băiat de prăvălie ia peștele ăsta și du-te cu domnul acasă. Vezi că-ți dă și bani cât costă peștele. Plecară amândoi. Mergând ei amândoi pe drum se repezi la băiat să-i ia peștele. Băiatul ținea pe-a lui. Dă-mi banii și-ți dau peștele. Tot certându-se așa, ajunseră la curtea unui popă. Intrară acolo înăuntru și-l scoaseră pe popă.

— Părinte, ia vino pe aici. Uite băiatul ăsta ține una și bună: dă-mi banii și-ți dau peștele. Eu zic să-i citești că poate o fi apucat de cine știe ce ducăsă pe pustie. Când vorbeau ei așa băiatul începu:

— Dă-mi banii că-ți dau peștele. Popa puse mâna pe el și-l trase în odaie ca să-i citească. Ălălalt hați, îi zvâcni peștele din mână și pe aci îi fu drumul. Bietul băiat ținea pe a lui: dă-mi banii pe pește, dă-mi banii pe pește. Popa îi citea înainte, zicea că este apucat. Îi citi una, alta, cum știu popii să citească. În sfârșit n-a avut ce să-i mai facă și-i dete drumul. Să dusă el la stăpânul său și fără pește și fără bani. Mâncă o bătaie, soră cu moartea, dar n-a mai spus nimănui.

Cui era să spuie.

Ala cu uleiul, ce făcu? Luă un ulcior de vreo trei kile, băgă un burete în el și se dusă la prăvălie.

— Cite kile de ulei vrei omule, întrebă prăvăliașul?

— Câte să vreau, umple ulciorul.

— Bine, îl umplu, după ce îl umplu întrebă?

— Cit costă kilu' că nici nu te întrebai.

— Atâta si atâta.

— Au, au, vai de mine, n-am de unde să-ți dau atâția bani. Golește uleiul îndărăt că nu-l mai iau. S-a apucat negustorul să golească uleiul, dar, ce să mai golească, că buretele îl supsese pe tot. Așa că-și luă ulciorul și plecă el bucuros acasă. Se întâlniră toți trei frații. Aduseră fiecare ce făgăduiseră.

— E, unde mergem, întrebă unul.

— Mergem, la hanul cutare, răspunse altul.

Se duseră ei la hanul ăla, le ieși hangiul înainte.

— Ce e mă flăcăi, ce vreți voi?

— Ce să vrem, uite vrem să facem și noi o masă.

Avem un pește de opt kile, avem ulei, pâine. Bău tură ceva dacă ne dați și dumneavoastră.

— Bucuros vă pregătim ce doriți, băutură vă dăm că avem berechet. Lăsară ei toate alea la han și ziseră:

— Ei bine, la ora cutare ne întâlnim aici.

— Bine, răspunse hangiul. Au plecat ăi trei s-au dus pe unde s-au dus și la ora cutare, ora care au avut-o fixată au fost la han. Mâncară ei bine, băură.

După ce băură, să plece. Unde să plece. Acu să plătească. A băgat unul din ei mâna în buzunar

— Ce vrei, mă, îl întrebară ăilalți doi?

— Ce să vreau, să plătesc eu datoria la han.

— Da ce numai tu ai bani. Plătesc eu.

— Da ce eu nu plătesc, zise celălant.

Când veni chelnerul, îi găsi așa certându-se care să plătească.

Ce zisă chelnerul ca să-i împace?

— Uite ce e, eu mă leg la ochi și pe care-oi pune mâna ăla să plătească.

— Așa băiatule, bună socoteală făcuși, ziseră toți trei. Se legă chelnerul la ochi și hai să-i prinză.

Când, ce să vezi? Aia trei câte unul câte unul, o șterseră pe ușă afară. Se învârtea chelnerul pe acolo prin cameră așa ca un prost. Să pună mâna pe ei dar pe cine să pună mâna. Patronul zise:

— Ce face băiatul ăla de colo de nu mai veni? Ia să mă duc după el să văd ce s-a întâmplat?

Chelnerul se plimba prin odaie mereu. Când veni patronul, îl prinse pe el în brațe și-i zisă:

— Ăsta plătește.

— Plătesc… Dumnezeul măti. S-au dus dracu' toți. Și luă la palme, îi trase îi trase până osteni.

Și așa a pățit ghetul chelner.

Octombrie, 1970. Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu un băiat care a plecat să se însoare

Un băiat a plecat să se însoare și el. Mergând dintr-o comună în alta s-a oprit la o fată de care auzisă prin oameni că părinții ei vor s-o căsătorească cât mai repede. Așa că se dusă el la ei în casă.

— Bună ziua.

— Bună ziua.

— Am auzit că aveți o fată și vreți s-o căsătoriți?

— Da, ai auzit bine. Da uite ce e, fata noastră nu vrea să muncească. Îți spunem de la început ca să știi să nu ne scoți ochii mai târziu.

— Cum să nu vrea să muncească? Se poate asta?

Să fie om care să nu muncească?

— Uite că se poate. Așa e fata noastră.

— E, eu o iau așa cum este. Oi vedea eu ce-oi face cu ea. Băiatul văzuse fata și-i plăcuse că era frumoasă.

— Mă, băiatule, nu te încurca, să știi că fata asta nu face nimic la ușa casei.

— Face, nu face, eu o iau așa.

— Bine. Ia-o și du-te cu ea. Ți-o dăm cu toată inima. O luă el și-o dusă acasă. Cum ajunse, îi spusă mama băiatului fetii:

— La noi mănâncă numai care muncește. Cine nu muncește, nu se atinge de legume, stă la o parte și se uită. Asta s-o știi, fată, de la început.

Trecu ziua. Când seara să stea la masă vorbi iar soacra:

— Hai veniți la masă. Cine n-a lucrat n-are ce căuta la masă. Șezură ei toți la masă s-apucară să mănânce. Acu noru-sa dormise toată ziua și dacă o auzi pe soacră-sa vorbind așa n-avu curaj să se așeze la masă, șezu la o parte. Sta și înghițea în sec.

Seara când se dusă să se culce îi dete bărbatu-sau oțără colț de pâine pe care o furase de la masă. Dar ce să te saturi tu cu o coajă de pâine. A doua zi s-a întâmplat la fel: au mâncat toți ai casei, s-au ospătat, ei îi venea amețeală de foame. Dacă nu făcuse nimic doar dormise, n-avea voie să mănânce. N-adusese în casă nicio căldare de apă. Și așa se urmară câteva zile la rând.

— Mă, de ce fac eu cu așa viață, mor de foame!

Mamă soacră dacă dau și eu cu o mătură prin casă mă lași să mănânc?

— Da maică, numai să te văd eu că dai cu mătura.

Ai să mănânci atunci. Că știi cine muncește mănâncă.

— Of, cred că nu mai mă satur eu odată.

— E, nu te mai saturi, la apucă-te și mătură.

— Acuș', mamă soacră, acuș'.

A dat fata cu mătura, a descurcat casa, a adus și o căldare de apă. Hai că pusă soacra masa. Șezu și nora la masă în rând cu ceilalți, mâncă și se sătură și ea.

De atunci s-a învățat minte, să scula până în ziuă și se învârtea în casă ca o sfârlează.

Și așa a ajuns din fată leneșă o muiere vrednică, de i se dusese vestea că-i

intrasă în cap vorba soacră-sii „Cine nu muncește nu mănâncă”.

Decembrie, 1970. Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea lui Câtu

Cică într-un sat trăia odată un băiat lacom de n-avea altul să-l întrecă. Oamenii îl botezasără Câtu, asta din cauză că el mânca cit avea pus pe masă.

Și dacă i-ar mai fi adus tot ar fi mai mâncat. Când era flăcău, n-a fost cine știe ce, nu prea să sinchisea el de ce ziceau oamenii, dar trebuia să se însoare.

Acu, era acu. Toate fetele din satele vecine știau cât de mâncăcios este el și nici nu voiau să audă. Nu l-ar fi luat de bărbat să le fi picat cu ceară. A colindat el nu știu câte sate să-și găsească mireasă. Nici vorbă să găsească. Ba oamenii răi spuneau așa în batjocură că flăcăul ăsta ar fi fărâmat nu știu câte căruțe și a șchiopătat șapte cai alergând să se însoare. Vezi, așa e lumea. Doar să afle de cine știe ce necazuri ale omului și fac din țânțar – armăsar și că tot umblând se întâmplă și găsi într-un sat îndepărtat o fată care nu știa ce patimă are el. S-au înțeles ei și s-au luat.

Au făcut nuntă, nuntă mare, frumoasă. Erau oameni de frunte în satul lor. A trecut ce a trecut și băiatul a început să-și arate obiceiul. În casă cu el și cu nevastă-sa sta și mama lui. Tată n-avea. Murise.

S-așezară la masă. N-apucară să se atingă fiecare de mâncarea pusă pe masă și Câtu văzând că mănâncă și ceilalți din mâncare, dete ordin nevesti-sii să ridice masa.

— V-ați săturat nu v-ați săturat, masa s-a ridicat.

Nevastă-sa a rămas pe gânduri. Ea nu-i știa obiceiul lui. S-au dus și s-a culcat dar nu putea dormi de foame. Peste noapte, Citul s-a sculat, s-a dus la dulap și a mâncat toată mâncarea. Și așa a urmat el obiceiul zi de zi. Ghiată nevastă, slăbise, se lungise că de-abia mai putea să mai meargă pe picioare. Să dusă l-ale mă-sa acasă și le spusă și lor ce poate ea.

Da ta-său ce spusă:

— Vezi de treaba ta, că-i viu eu lui de hac. De nu ți-o plăcea! îl învăț eu minte. Hai că merg chiar acu cu tine. Au plecat ei amândoi acas’ la Câtu. Cum s-a întâmplat că au ajuns tocmai când se punea masa.

S-au așezat cu toții la masă. N-apucară ei să îmbuce o dată de două ori că numai ce auziră.

— V-ați săturat, nu va-ți săturat, masa s-a ridicat.

Socru-său nu-l luă în samă la vorbele lui gineri-său și-i spusă fie-sa să stea să mănânce mai departe.

Dacă-l auzi ea așa pe ta-său, ghiată nevastă prinsă curaj și mâncă până să sătură. Mâncară ei de numai rămasă nimic prin oale și prin străchini. Acu, hai să culce. Socrul nu plecă acas’. Era noapte și satul lui era departe. Peste noapte, Câtu

se dusă la mă-sa și-o întrebă:

— Ce mă fac, mamă, nu mai pot de foame. Mor.

Mi-au mâncat ăștia toată mâncarea?

— Du-te mamă și caută după sobă că am oprit un putinei cu lapte că știu eu obiceiul tău. Bea laptele ăla tot mai e și o pline pe vatră să se coacă. Până bei laptele se coace și o iei s-o mănânci și pe ea. Socru-său care dormea iepurește, auzi tot, tot ce vorbiră.

Se întoarsă pe o parte și pe alta, zisă că iese afară după cum e obiceiul, făcu cum făcu, izbi putineiul și vărsă laptele tot. Cuscră-sa ședea lângă vatră. Luă el un scaun, se așeză lingă ea la vatră și s-apucă să vorbească:

— Auzi tu, cuscră, eu am visat un vis frumos.

Se făcea că aveam avere mare și ziceam că ne-o împărțeam copiilor. Luă vătraiul în mână și s-apucă să scurme în cenușa aia peste turtă să arate cum împărțea averea. A tras el cu vătraiul, a tras până când a făcut turta tot una cu cenușă. După ce a făcut treaba asta s-a dus omul și s-a culcat. Ghetul Câtu nu mai putea de foame. Ce să-i ție lui de foame ce mâncase la masă. Se dusă la mă-sa.

— Mamă, mamă, mor de foame.

— Ce să-ți fac mamă, ce să-ți fac eu acuma? Ce să-ți dau eu să mânânci acuma. N-am ce. Laptele îl vărsă, turta o făcu tot una cu cenușă. Du-te și tu și mănâncă varză clin grădină.

Cum auzi Câtu vorba asta, cum a și tulit-o în grădină. Mă, și unde nu să apucă el să roadă varză, de-ai fi zis că este capră nu om. Ronț, ronț, când ronțăi el așa nu știu cum se făcu că-l auzi și socru-său, de acolo de unde era culcat. Și unde nu luă el o prăjină și să dusă în grădina cu varză și începu: dă-i!, dă-i!

— Fire-ați afurisite de vaci, mâncați toată varza.

Și dă-i și dă-i. Văzând Citul că se îngroașă gluma începu să zghere:

— Au, mă omoară, mă omoară. Începu și mă-sa să strige:

— Lasă-l, lasă-l, vezi-ți de treabă, cuscre, că e Câtu, Câtu, nu e vaca.

— Vacile, vacile, cuscră, ne mănâncă toată varza.

— Nu sunt vacile, e Câtu, Câtu nostru. El ghet nu știa cine a Câtu, și începu să întrebe:

— Câte, câte vaci sunt, cuscră, și dă-i, dă-i.

— Au, au, vai de pielea mea, zghera Câtu. Lasă-mă că nu mai fac, nu mai fac. Și de atunci s-a zviduit Câtu de obiceiul lui.

Decembrie 1966. Informator – Ioana Ciocoiu, 74 ani — Vădăstrița, jud. Olt.

Așa cap așa căciulă

Cică a fost odată un rumân ținut cam de prost în sat la el. Din ce sat o fi fost și ăsta Dumnezeu știe. Prost, prost omul, dar avea doi boi de-ți rămâneau ochii la ei. Cu boii ăștia câștiga el tot ce-i trebuia ca să-și întrețină casa. Acu, prostul nostru eu zic că decât cu numele era prost, că făcea toate treburile și n-avea nevoie de nimic în gospodăria lui. Într-o zi ce i-a zis un pezevenchi, unul care cam avea necaz pe el, ce-l povățui:

— Mă, tu dacă vrei să câștigi parale mai multe, uite ce te învăț eu.

— Ce mă înveți?

— Ce să mai muncești atâta cu boii și cu carul. Ai mai îmbătrânit și tu și nu mai poți. Cit ai fost tânăr, ai putut. D-aia eu zic să mai lași oleacă treaba: de e zi de e noapte, tu tot pe drum cu carul și cu boii la chirie, când la unul când la altul.

— Ai, mă, nu mai lungi vorba și spune ce ai de spus.

— Uite ce zic eu, ce te învăț, să vinzi boii și să cumperi o purcea. Purceaua o să fete câte zece – doisprezece purcei și are să fete de câte două ori pe an. În cinsprezece ani cât o trăi ea la tine are să tot facă la purcei. Tu vinzi purceii și ai să faci la bani, de n-ai unde să-i mai pui. Și ce ai de făcut pentru toată treaba asta. Vara, porcii stau, mai ales când este cald, numai în nămol, le arunci acolo câte un pumn doi de grăunțe, ei îl mănâncă și intră iar în nămol. Tu dormi toată ziua lângă porci. Iarna, le dai să mănânce cum le este sorocul și stai la casa ta. Asta ii spusă pezevenchiul cela și pe aci îi fu drumul.

Ce se gândi omul nostru cu boii: Mă, să știi că nu e rău ce mă învață ăsta. Dă-o dracu' de alergătură, m-am săturat. Mai stau și eu la casa mea. Hai să vând boii. Așa făcu el. Vându boii și cumpără o pur cca. Trecu ce trecu și fată purceaua șapte-opt purcei. Vându el trei – patru, mai opri și de prăsală. Fată purceaua și a doua oară, iar mai vându omul purcei.

Luă bani, cumpără copiilor ce le trebuia, era mulțumit el. Dar să vedeți ce se întâmplă. Unde nu dă o boleșniță în porci, de mureau toți pe capete. Muri purceaua omului nostru, muriră și purceii, mai rămase unul singur. Ce zisă omul nostru:

— Te pomenești că moare și purcelul ăsta, o să-l tai, să-l jupoi să-mi fac o căciulă din pielea lui. Așa făcu el. Luă pielea după asta și-o pusă la argăsât. Se dusă cu ea la cojocar și-i zisă:

— Meștere, fă-mi și mie o căciulă din pielea asta.

— Mă, rumâne, mă, nu seamănă să-ți faci tu căciulă din piele de porc, are să râză lumea de tine.

— Seamănă, nu seamănă, tu fă-mi căciula. Ce-o fi după asta e treaba mea. Îi făcu cojocarul căciula, o luă rumânul și-o pusă în cap. Merse încolo, încoace, se ducea unde avea treabă.

— Ha, ha, ha, ce-i cu tine mă, cu așa căciulă, râdeau oamenii.

— La așa cap, așa căciulă.

Informator – Gheorghe Slujitorul, 80 ani – Stoicănești, jud. Olt.

Povestea cu o babă și un moș

A fost odată un moș și o babă. Ei aveau o vacă.

Moșul zicea:

— Fa, babo, tu nu mai fierbi laptele ăla? Iar ea îi răspundea:

— Ba da, o să-l fierb, că mulsei acuș vaca, dar vezi că ceaonul e plin de mămăligă. Acu du-te tu și-l spală că eu îl spălai când făcui mămăligă. Moșul îi răspundea:

— Ba du-te tu și-l spală că eu sunt ostenit.

— Și eu sunt ostenită zicea baba. Mai statură ce mai statură și baba se gândi ceva:

— Mă, moșule, ia ascultă ce mă gândii eu. Zâc să stăm amândoi să nu ne mișcăm nici să nu vorbim, iar care va vorbi primul ăla va spăla ceaonul. Zis și făcut. Unde văzui pe moșul și pe baba stând parcă era stai de piatră. Statură ei așa nemișcați un ceas, două cât or fi stat. Veni o vecină pe la ei. Strigă, strigă, nu răspundea niciunul nici altul. Al care răspundea spăla ceaonul. Vecina a crezut că sunt morți și se dusă la popa acasă să vie să vază ce este.

Era o zi de vară. Popa îi spusă vecinii să meargă să dezbrace pe babă dacă e îmbrăcată în pieptar cumva.

Așa făcu vecina. Se dusă intră în casă de-a-dreptul și baba stai de piatră și moșul la fel. Merse ea să dezbrace pe babă de pieptar. Baba nu se mai putu ține și-i zisă:

— Ia uite la ea hoața, vrea să mă dezbrace să-mi fure pieptarul. Sări și moșul.

— Vezi babo, tu ai vorbit întâi tu ai să speli ceaonul.

Și de atunci a rămas femeia să spele ceaunul și toate vasele. Așa că fiarsără laptele și mâncară de se ospătară.

Încăleca! pe-o capră și vă spusei o snoavă.

Noiembrie, 1971. Informator – Calofir Anica. 39 ani — Vâdâstrița. Jud. Olt.

O poveste c-o babă c-un moș și c-un măgar

A fost odată ca niciodată că dacă n-ar fi nu s-ar mai povesti. A fost odată un moș și-o babă. Și aveau un măgar. Cu măgarul ăsta ei își făceau toate treburile în timpul verii. Când a venit iarna și trebuia să dea măgarului mâncare, moșul trimetea pa babă să-i dea mâncare și baba pă moș și niciunul nu se ducea și așa măgarul răbda toată ziua. Văzând măgarul că nu mai are nimeni grijă de el într-o noapte a rupt lanțul și a plecat pe drum. S-a gândit să se ducă să-și schimbe meseria. Pe drum s-a întâlnit cu un câine. Câinele îi zise.

— Bună ziua, măi, prietene măgare, încotro ai plecat?

— Bună ziua, prietene câine, eu mă duc la Plevna să mă fac muzicant.

— Mai stai oleacă să te odihnești.

— Iaca mai stau.

— Pe mine mă iei la Plevna? întrebă câinele.

— Te iau. Plecară ei împreună. Mergând amândoi împreună s-a întâlnit în drum cu un cocoș.

— Bună ziua, măi, fraților, dar încotro ați plecat, întrebă cocoșul?

— Ehe, departe la Plevna să ne facem muzicanți, răspunsă măgarul.

— Pe mine nu mă luați?

— Ba, te luăm, răspunsă măgarul. Au plecat ei câteștrei împreună. Au mers până ce au dat de-o pisică. Pisica i-a întrebat.

— Da' unde ați plecat, mă fraților?

— La Plevna să ne facem muzicanți, răspunse măgarul.

— Pe mine nu mă luați?

— Ba te luăm, răspunse măgarul. Au pornit câteșpatru pe drum. Și-au mers ei cât or fi mers, până ce au dat peste un ou care sărea în sus de ger.

— Unde mergeți, fraților, l-a întrebat oul?

Măgarul răspunsă:

— La Plevna să ne facem muzicanți.

— Pe mine nu mă luați cu voi întrebă oul?

— Ba te luăm, răspunsă, măgarul.

Au plecat ei câte cinci pe drum și au mers o bucată zdravănă. Mergând au dat peste o pădure stufoasă. Măgarul zisă:

— Ia mai stați fraților să ne odihnim.

Au stat ei cu toții să se odihnească. Într-un timp ce s-a gândit măgarul? I-a dat la câine ordin să se suie într-un copac ca să vadă mai e mult până la Plevna? S-a suit câinele nițel și odată a făcut zdup la pământ! S-a căznit el să se mai suie, s-a căznit, dar n-a putut. Măgarul i-a dat ordin la pisică. Când și-a făcut pisica un vânt, s-a pomenit în vârful copacului. S-a uitat ea în sus, s-a uitat în jos, n-a văzut nimic. S-a mai uitat ea o dată departe, departe și-a văzut o lumină. Când s-a dat ea jos, le-a povestit la ăilalți ce-a văzut. Măgarul a zis:

— Să mergem la lumina aia, că acolo e Plevna.

Au plecat ei. Au mers, au mers ei cât or fi mers și au ajuns la lumină. Acolo era o casă. Casa asta era casa bandiților. S-a săltat măgarul să vadă ce e în casă. A văzut el banditii mâncând. Ce s-a gândit el? Să puie câinele peste măgar, cocoșul peste câine, pisica peste cocoș, oul peste pisică. Apoi măgarul le-a spus:

— Când oi zice eu unul, doi trei, voi să începeți să cântați în toate felurile. S-au așezat ei cum a spus măgarul și când a numărat el până la trei, au început să cânte toți în toate felurile. Când au auzit banditii, au fugit din casă și s-au ascuns în pădure. Văzând aceasta, măgarul împreunai cu tovarășii săi de drum, au intrat în casă, au mâncat până s-au săturat și apoi măgarul le-a zis:

— Măi, fraților, ia să mă ascultați voi pă mine ce vă spun. Să ne așezăm unul la ușa oborului.

— Acolo mă duc eu zisă câinele.
— Unul la ușa cășii.
— Acolo mă așez eu zisă măgarul.
— Unul pă casă.
— Acolo mă așez eu zisă cocoșul.
— Altul în gâtul sobii.
— Acolo mă așez eu zisă pisica.
— Iar altul în cenușă.

— Acolo mă așez eu zisă oul. După ce s-au pogodit ei așa, au plecat fiecare unde avea locul. După ce s-au așezat, n-a mai trecut mult timp și veni un hoț să vadă ce e în casa lor. Când a venit a găsit lumina stinsă. Intră el pă ușa oborului. Câinele îl lăsă. Intră pă ușa cășii, măgarul îl lăsă. Se dusă să ia cutia cu chibrituri din gâtul sobii. Când l-a văzut pisica, s-a repezit din gâtul sobii și l-a zgâriat pă mâini și pă ochi. Nu se sperie hoțul. Să dusă să sufle în foc să-l aprinză. Oul a sărit în sus cu cenușă cu tot și i-a scos ochii. A dat să iese pă ușă afară, măgarul s-a repezit și i-a tras două copite, de l-a trântit jos.

Când s-a sculat să iese pe ușa oborului, câinele l-a apucat de picior, l-a mușcat de câteva ori și apoi l-a lăsat să plece.

Când a ajuns el la ai lui, le-a povestit ce i s-a întâmplat.

Auzind așa, hoții au trimis p-altul și tot așa i s-a întâmplat și ăluia. S-a dus vătaful. I s-a întâmplat și vătafului la fel. Și s-a speriat așa de rău vătaful că și-a luat tovarășii și-a plecat, de nu li s-a mai știut de urmă și casa a rămas a măgarului și tovarășilor lui.

Și asta e povestea cu măgarul.

Decembrie, 1969. Informator – Ciocoiu D. Florica, 60 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu lâna și nucile

Doi oameni au plecat la piață, unul cu lână și altul cu nuci. Pe drum s-au gândit să-și schimbe marfa și ce-au zis:

— Mă Tândală, că pe unul îl chema Tândală, de ce să mai mergem noi la târg cu atâta greutate, hai să schimbăm în drum cele ce avem de vândut pentru că eu tot mă gândeam să cumpăr lână și văd că tu ai în sac și eu am nuci.

— Bine ziseși, mă, răspunse Tândală lui Păcală, da să știi că lâna mea e mai scumpă cu 5 lei decât nucile tale. Ce-am face cu ăști cinci lei om vedea.

Acu să vedeți cum era treaba. Tândală în fundul sacului avea iarbă iar deasupra o mină de lână, Păcală în fundul sacului avea coceni bătuți iar în gura sacului o mână de nuci. Și așa că au fost amândoi bucuroși să schimbe, Păcală zicea că l-a înșelat pe Tândală și Tândală pe Păcală.

Ce a zis Tândală: peste patru zile o să viu să-mi dai ăia cinci lei.

— Bine, mă, să vii.

S-au despărțit ei și au plecat spre casele lor.

Vâzându-se păcăliți nu s-au supărat niciunul nici altul. Cum era să se supere. Acu Tândală a venit să ia ăia cinci lei peste patru zile, a venit acasă la Păcală. Când a venit acasă a găsit pe muierea lui îmbrăcată în haine negre jelind pe bărbatu-său care să făcea că e mort. Când veni Tândală și-o văzu plângând și-o întrebă de ce plânge, ea zisă:

— Ia, a murit prietenul tău Păcală.

— Aoleu, vai de mine și de mine. Să dusă Tândală, luă pă popa să-i citească să-l îngroape. Veni lume ca de obicei la mort. Îl duseră la biserică și-l lăsară acolo, că așa era obiceiul prin partea locului să stea mortul trei zile în biserică.

Acu cine să rămâie să-l păzească. Tândală zisă că-l păzește el. În timpul nopții intrară în biserică acolo niște hoți care furaseră bani și nu aveau unde să-i împartă. Împărțiră hoții banii și le mai rămasă un ban de împărțit.

— Ce facem cu ăsta, cum îl împărțim?

— Hai să-l băgăm în tron la mortul ăsta, zise ăl mai bătrân dintre hoți.

— Hai.

Și plecă cu banul să-l ducă să-l puie la mort.

Tândală care era pitulat după ușă în biserică se furișă tiptil, tiptil și luă căciula unui hoț din cap. Când sim țiră hoții că e cineva în biserică, nu știau pe unde să fugă. Barim ăla care era la mort încremeni acolo.

Se ridică și Păcală din tron de unde era și când să strâmbă la ei, nu vă închipuiți cum au fugit. Au lăsat și bani și tot și se mirau cum să scape.

Păcală și Tândală începură să râdă și râzi, și râzi în hohote și se îmbrățișară ca doi frați buni ce erau, împărțiră banii și de atunci au rămas ăi mai buni prieteni. Cât au trăit nu s-au despărțit unul de altul, pe unde mergeau, pe unde se duceau tot amândoi erau. Nu vă mai spui câte păcăleli au tras.

Asta fusă și să dusă.

Decembrie, 1966. Informator – Ristache Enceanu, 63 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu un tânăr care s-a căsătorit și el

Un băiat de la noi de aici din sat i-a venit timpul să se căsătoarească și el. A căutat în sate fete și n-a găsit cum îi convine. A plecat în satele vecine. S-a dus la horă că acolo se aleg fetile. Își puse el ochii pe-o fată bună, corpolentă, frumoasă, dar era leneșă fata asta, de n-avea pereche. Ce ziseră părinții ei:

— Fata noastră, e leneșă, să-i facem noi țoale bune s-o măritäm, că altfel, nu-i vine niciun pețitor.

E, pe fata asta își pusă băiatul ochii și zisă:

— P-asta o iau.

Într-adevăr a luat-o. I-au dat părinții ei toate lucrurile ce a avut, a venit băiatul

cu ea acasă. A trăit el cu ea doi, trei ani de zile. În doi, trei ani de zile li s-au rupt țoalele de purtare. A rămas omul într-o treanță de cămașă de i se vedea pielea prin ea. Bărbatul i-a zis femei:

— Fa, femeie, du-te pe l-ale mă-ta să-ți dea f-o ie, o ie nouă, că asta după tine s-a rupt.

— Ce, ce nu mă duc, nu mă duc, bărbate, nu merg în treanța asta. Pot eu să merg acolo așa?

— E zice, facem alta, a zis bărbatul. Te bag într-un sac, leg sacul la gură, îl pun în căruță și mer gem acolo, nu te vede nimeni. A făcut așa. A băgat-o în sac, a legat sacul la gură, l-a pus în căruță. Când să iese afară din sat s-apucă să mâie caii, el avea o nuia bună în mină. Se chiti cu nuiaua pe sac. Da el tot singur vorbea, zicea că vorbește cu cineva:

— Mă, frate-meu, mă frate-meu, nu da, mă, că rupi sacul. Am și eu ceva în sac acolo. Mai mergea ce mai mergea, iar se întorcea și da în sac.

Femeia nu zicea nimic, tăcea și înghițea. Au ajuns în sat, la părinții fetii. În mijlocul satului hora încheiată. Era duminică. Omul a tras căruța în mijlocul horii, a dejugat boii, a luat sacul, a intrat în mijlocul horii, acolo public, ca în zi de duminică.

— Ce, ce, ce are, mă ăla acolo în sac, se între bau oamenii?

El a pus sacul în mijlocul horii, l-a dezlegat la gură, l-a luat de fund l-a răsturnat și a rămas femeia acolo. Văzându-se ea în mijlocul horii murdară de făină, cu cămașa ruptă și bătută, a rupt-o la fugă acasă la mă-sa. Fugea de-i sfârăiau călcâiele. Când au văzut-o ale mă-sa:

— Ce e, fa, muică cu tine? Ce e cu tine în halul ăsta?

— Ce, ce, nu venii așa, venii într-un sac și-un tâlhar de om avea o vergea în mină și s-a chitit pă sac. Bietul bărbatu-meu se rugă dă el: nu da frate-meu că rupi sacul, nu da, am și eu ceva în sac acolo.

Păi și el nu l-a ascultat. Mergea el ce mergea și se chitea pe sac și m-a bătut măr. Mi-a rupt ia după mine și d-aia sunt așa. N-a mai spus ea cu hora, i-a fost rușine. I-au dat ale ta-său o ie nouă a îmbrăcat-o și-a plecat acasă. Când a ajuns acasă, s-a pus femeia pe treabă a muncit de nu se mai oprea. Muncea de rupea pământul. Așa a pățit femeia asta leneșă.

August, 1968. Informator – Gheorghe Slujitorul, 80 ani – Stoicănești, jud. Olt.

Povestea cu un țăran la restaurant

Un țăran se duce la restaurant să bea și el o țuică. S-așează frumos la masă și cheamă chelnerul.

— Băiatule, adu și la mine o jumătate de kil de țuică. Se duce chelnerul și-i aduce imediat o jumătate de kil de țuică. El, țăranul, să apucă și bău și el ceva din țuica aia, bău așa ca să-și facă poftă de mâncare. După ce înghiți cât înghiți, chemă

chelnerul și-i zisă:

— Băiatule, ia-ți jumătatea de rachiu de aici că nu-mi place, adu-mi un kil de vin.

— Cum nu-ți place țuica?

— Nu-mi place. Acu ce era să facă chelnerul?

Luă sticla cu țuică și adusă un kil cu vin. Bău țăranul vinul tot. După ce-l bău, hai să plece. Cioc, cioc, bătu în masă. Veni chelnerul.

— Ce vrei, întrebă el?

— Uite ce e, eu plec, ia sticla de aici.

— Lasă tu sticla, fă-mi plata.

— Ce plata?

— Plătește vinul ce-l băuși.

— Păi nu ți-am dat în loc rachiul, ce să mai plătesc. Mi-ai dat vinul ți-am dat rachiul, așa că suntem chit. Rămase ghetul chelner cu gura căscată. Țăranul își lua căciula și plecă.

Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vădâstrița, jud. Olt.

Blana[1] și cuiele

Erea un bătrân și avea și el un nepot care fiind cam răsfățat având bani de cheltuială, a plecat prin țară. Din când în când bătrânul se mai interesa să vază ce urmări are nepotu-său. Auzea câte o faptă proastă și tot așa mereu. Ce s-a gândit ăl bătrân? Să bată câte un cui într-o blană de fiecare faptă proastă a nepotului. A auzit el multe și multe. A bătut el cuie în așa fel, de s-a umplut blana. Veni băiatul acasă. Îi arătă bătrânul blana cu cuiele bătute și-i spusă ce e cu ele. Nepotul nu prea băga în seamă la vorbele bunicului. Mai târziu și-a mai venit el la minte și a mai început să recupereze din purtările lui. Se mai bucura bătrânul. Din când în când, auzea de-o faptă bună a nepotului, scotea câte un cui. Scoase el la cuie până rămaseră numai trei. Ce zisă băiatul:

— Ei, mă, tată mare, vezi că m-am îndreptată?

Câte cuie mai sunt?

— Trei.

— O să le scoți și pe astea trei.

— Le-oi scoate, nepoate, dar să știi că de unde am scos cuiele a rămas urma!

Decembrie, 1971. Informator – Stelian Drăgan, 65 ani — Vădâstrița, jud. Olt.

---

[1] scândură

A fost odată un cioban

A fost odată un cioban. El păzea niște capre. Ast băiat într-o noapte a dormit bușteanși pierdu caprele.

Dimineața se sculă și se apucă să le caute. Căutându-le, dete într-o pădure peste un om care tăia la un parchet de lemne. Omul tocmai strângea crecile.

— Mă, rumâne, caprele mele nu le-ai văzut?

Ciobanul era surd, omul care tăia lemne în pădure era tot surd. Ce răspunse el?

— Mă, cât vezi, de aici până la mărăcinii ăia eu am tăiat toate lemnele, toate.

— Mă, să știi că dacă oi găsi caprele, îți dau și ție una, dacă le-oi găsi în mărăcini.

Se depărta ciobanul de el, plecă să caute caprele mai departe. Le găsi într-o leasă de mărăcini. După aia, se dusă iar la omul care tăia lemnele în pădure, prinsă o capră și merse cu ea să i-o dea că așa vorbise. Îi duse o capră șută, fără coarne.

— Uite, mă rumâne, capra care ți-am făgăduit-o,.

că după vorba ta le-am găsit și pe ălelalte.

— Păi nu i-am scos eu coarnele!

— Da' nici eu n-am vorbit să-ți dau două.

S-aprinsă o ceartă între ei, de ziceai că se rup în două. Unul că nu i-a scos el coarnele caprii, ălălalt că n-a făgăduit să dea două. Certându-se ei acolo, nimerește unul călare pe un cal. Încep ei să-i raporteze.

— Uite, mă, omul ăsta mă apucă pe mine că i-am scos coarnele caprii. Celălalt:

— Nu-i adevărat că n-am vorbit că-i dau două.

Vine și ăla cu calul de colo care era tot surd și spune:

— Bine fraților, luați și calul ăsta dacă ziceți că e al vostru.

Și așa se termină povestea cu ăi trei surzi. Vorba aceea:

— Surdul n-aude, dar le potrivește!

Noiembrie, 1970. Informator – Mitrică Gheorghișan, 44 ani – Vadâstrița, jud. Olt.

Povestea cu doi doctori deștepți și un moș

Doi băieți care terminaseră învățătura de doctori veneau acasă din oraș. Mergând ei pe drum înaintea lor era un moș. Moșul ăsta avea picioarele cam sucite și el mergea așa alene ca un bolnav…

Doctorii cum îl văd ziseră că moșul era bolnav.

Începură să se întrebe ei între ei:

— Mă, ce să aibă moșul ăsta? Ce să aibă! Ce sî aibă! Unul zise că a rămas așa din somn. Altul că-l dor rărunchi. Acu ei se supărară și ziseră:

— Eu doctor, tu doctor. De ce să ne facem unul mai deștept decât altul.

— Și eu știu ce știi tu, și tu știi ce știu eu. Și așa se certară ei mult și bine.

— Mă, să știi că eu îl duc la mine la spital, îl caut ce are și nu-i iau niciun ban, dar mai întâi să-l întrebăm ce e cu el, ce-l doare. Îndemnară, îndemnară și-l ajunseră.

— Ia ascultă, moșule, tică, spune-ne te rugăm și nouă ce te doare, de ce ești bolnav? Noi amândoi sântem doctori și am făcut prinsoare de ce ești dumneata bolnav. Eu zisei că ești bolnav de rărunchi, prietenul ăsta al meu zisă că așa te-ai sculat din somn. Acum spune-ne și nouă ce ai că vreau să vedem care din noi doi e mai deștept.

—- Bine, mă, tică, voi boieri și vorbeați de mine.

— De tine, mă, tică, de tine.

— Și vă certați să ghiciți ce boală am, vă mirați de ce merg eu așa.

— Da, mă, tică, așa e.

— Ha, ha, ha, fugiți, mă, de-aci, eu merg așa că sunt bătrân și nu mai putui ține până ajung acasă, de aia merg așa. Așa că n-am nimica. Sunt sănătos tun, dar bătrinețea ce să-i faci, așa e ea, ha, ha, ha!

Noiembrie, 1970. Informator – Ilie Lucă Sârmon, 67 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu un soldat

Unul fiind în armată îi trimite nevastă-sa scrisoare de acasă. El neștiind carte cheamă un caporal să-i citească scrisoarea:

— Domnule caporal, să trăiți, vă rog să-mi citiți și mie o scrisoare de la nevastă de acasă.

— Hai cu ea colea după grajd să ți-o citesc.

Ducându-se ei după grajd, desface soldatul plicul și-i dă caporalului să citească. El se dă la spatele caporalului și-i bagă degetele în urechi. În timpul ăsta a venit un ofițer.

— Ce faci acolo, soldat?

— Îmi citește domnul caporal o scrisoare de acasă.

— Și pentru ce i-ai băgat degetele în urechi?

— Să nu audă ce-mi scrie nevastă-mea.

Noiembrie, 1970. Informator – Mitrică Gheorghișan, 44 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Flăcăul și șarpele

Trecând un flăcău peste un munte, numai ce aude în spatele lui un strigăt.

— Flăcăule, nu trece și fie-ți milă și pomană, dă pietroiul ăsta la o parte că mult

bine ți-oi face.

Flăcăiandru căută prin toate părțile cu ochii să vadă cine strigă. Văzând bolovanul se oprește și auzi:

— Dă bolovanul la o parte, flăcăule.

Se opinti el odată și dete bolovanul la o parte. De acolo ieși un balaure. După ce ieși, bal aurele spuse:

— Bogdaproste că mai văzui și eu lumina soarelui și acum gătește-te să te mănânc că-mi-e o foame!

— De ce să mă mănânci, să te scăpai?

— Mi-e foame și de aia te mănânc.

— Înainte de-a mă mânca, hai să ne judecăm.

— Hai. Plecară ei. Mergând se întâlniră cu o vulpe.

Îi spuseră ei cum se întâmplase și-i zisă să-i judece.

— Apoi nu pot face judecata aicea, spuse vulpea, să mergem la fața locului să văz cu ochii mei și să-mi crează inima. Ajungând acolo, îi spuse șarpelui să-i arate cum a fost. Șarpele începu să se gătească, să se strângî și să intre la locul unde fusese în groapă ca să vază vulupea cum a fost. In timp când el s-a șeza în groapă, vulpea face un semn flăcăului și ăsta urnește bolovanul și-l dă la loc peste șarpe. Și asta fuse judecata vulpii.

August, 1968. Informator – Nicolae M. Begeacă, 76 ani – Osica de Sus, jad. Olt.

Povestea cu un șarpe

Un cioban păscând oile pe câmp, veni peste el un pârjol. În mijlocul pârjolului văzu el un șarpe mare, mare ce venea spre el. Șarpele vorbi și strigă la cioban:

— Ciobane, vino și mă scoate de aici că ți-oi face mare bine. Se uită ciobanul. Rău îi părea de șarpe să-l lase să-l ardă focul, frică îi era să se bage acolo, frică și de foc și de șarpe.

— Mă, șarpe, eu viu la tine, dar dacă mă mănânci.

— Cum să te mănânc dacă-mi faci bine?

— E bine, să știi că eu te scap numai să nu mă mănânci.

Ce făcu ciobanul? întinse bâta lui ciobănească peste foc și ajunse cu ea până la șarpe. Șarpele se înfășură pe bâtă. Trase ciobanul bâta și scoase șarpele din foc. Cum îl scoasă, șarpele îi zisă ciobanului:

— Apleacă-te să-ți suflu în gură.

— Nu vreau.

— Mă, apleacă-te să-ți suflu în gură să ajungi și tu tare pe pământul ăsta.

— Nu mă aplec, șarpe, mi-e frică că-mi intri în gură și mă mănânci.

— Nu crede, tu, asta, eu vreau să-ți fac bine.

— Nu mă aplec.

— E bine, dacă-ți e frică întinde bâta să-ți suflu prin ea.

Așa făcu ciobanul. Întinsă bâta și-i suflă șarpele în gură prin ea după aia îl întrebă:

— Ce zice ciocârlia când cântă?

— Zice așa, ba, ba ciocârlane ba, că nu viu la tine.

— E să știți că așa se zice, tu să nu mai spui la nimeni asta. Dacă cumva greșești și spui să te duci la popă să te spovedești.

— Așa am să fac.

Se despărțiră ei. A venit timpul să se căsătorească ciobanul. Și-a luat el nevastă. A trecut ce a trecut și a lăsat-o. A lăsat-o pentru că îi zicea mereu să-i spună tot ce știe el. Ciobanul îi spunea:

— Fa, muiere, fa, nu-ți spui că mor. Ea nu, spune-mi și spune-mi. Băgase de seamă că bărbatu-său pricepe toate alea.

— Mă, bărbate, spune-mi tot. Ce știi. Dacă văzu el o lăsă. Luă altă muiere. Începu și asta:

— Mă, bărbate, spune-mi ce știi.

— Nu-ți spun, fa, că mor.

— Spune-mi bărbate, spune-mi.

— Dacă-ți spun mor.

— Spune-mi mă, spune-mi.

— Bine iți spun. Du-te la popă și cheamă-l la noi.

Se dusă muierea, nu-l găsi acasă. Zisă că vine pe la ora patru. Plecă iar la popă la ora patru. Rămase bărbatul singur. Când sta el și se gândea că și muierii ăștia nu-i pare rău de el cî moare, ori trăiește, veni un cocoș în prag și începu să cânte:

— Cucurigi, cucurigu! Acum omul înțelesese ce spune cocoșul.

— Cum stăpâne? Eu sunt în stare de douăzeci de găini și tu nici de o muiere?

— Păi ce să fac?

— Ia biciul din cui și potolește-o. Veni muierea de la popă.

— Bărbate, nu găsii pe popă. Hai spune-mi și fără popă. Spune-mi că nu mai pot.

— Stai să-ți spun.

Și unde nu se repezi el, luă o coderie de biciușca și începu: pleosc, pleosc, îi dete până osteni:

Ete, nevastă, ce știu: asta știu, asta îți spun.

Îi dete el până ce începu să urle ca din gură de șarpe.

— Lasă-mă, bărbate, lasă-mă că nu mai vreau să știu nimic.

Și așa s-a potolit muierea.

— Așa trebuie, din când în când să mai potolești muierea că știi vorba aceea: Muierea nebătută e ca moara neferecată.

August, 1968. Informator – Gheorghe Slujitorul. 80 ani – Stoicânești, jud. Olt.

Bătrânul care nu le știa pe toate

Într-un sat era un bâtrân de optzeci-nouăzeci de ani, și bolnav pe patul de moarte fiind, îl lasă ai casii în grijii unor nepoți, iară ei au plecat la treabă.

Fiind sezon de vară, la țară nu rămâne nimeni în sat.

Stând copiii acolo cu bunicul lor să-l apere de muște, li s-a făcut urât și-ar fi ieșit afară să joace. Pentru asta ce s-au gândit ei. Unul mai isteț zice:

— Hai să luăm o oală de lapte s-o aruncă pe zid mai departe de tica și muștele vin acolo. Noi mergem la joacă că nu-l mai mănâncă muștele. Așa făcură ei.

Luară laptele și-l azvirliră pe zid, muștele îl lăsară pe bâtrân și s-au dus acolo. Bătrânul văzând asta zice:

— Muream de bâtrân și pe toate nu le știam.

Noiembrie, 1971. Informator – Dumitru Vanță, 46 ani – Vădăstrița. Jud. Olt.

Povestea cu doi hoți

Zice că un român furase așa cum au unii obiceiul o scroafă, o purcea și un țigan furase și el o pușcă. I-a prins pe amândoi și i-a adus la miliție, apoi i-a judecat în tribunal.

Întrebară pe român:

— Bă, de ce ai furat bă purceaua? Rumânul ca să scape începe să se apere.

— Nu că n-am furat-o, am crescut-o eu de mică de când era purcel.

— Bă, păi dacă e așa, te achităm, și i-a dat drumul.

Țiganul văzând asta se gândi și el să se apere. Îl chemară și-l întrebară:

— Bă, țigane, de ce ai furat pușca?

— Domnule judecător, zice, n-am furat-o am crescut-o eu de mică de când era pistol.

Noiembrie, 1971. Informator – Dumitru Vanță, 46 ani – Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu unul care a aruncat luna pă cer

Era o noapte cu lună. Unul trecea pe marginea unei ape. Mergând el zărește luna în apă și începe să strige:

— Veniți, mă, că s-a înecat luna, veniți veniți!

Până să vină lumea la el ce făcu nărodul, luă un ciomag și începu să zgârme în apă. Băgă ciomagul în nămol și ciomagul s-apucă într-o buturugă. S-apucă el, tragi, tragi, tragi, trăgând scăpă ciomagul de sub buturugă și nărodul căzu cu fața în sus. Noroc că n-a fost lângă mal că se îneca. Stând el cu fața în sus vede luna pă cer

și începe să strige:

— Iacă, mă, ce-am făcut eu, unde am aruncat luna! Tocmai pă cer. Veniți lume și vedeți ce n-ați văzut. Se uită în apă să mai vadă altă lună, nu mai văzu nimica, apa se trulburasă.

Și așa nărodul a crezut că a scos luna din apă și a aruncat-o pă cer.

Ianuarie, 1968. Informator – Pâslă C. Elena, 70 ani — Vădăstrița, jud. Olt.

Povestea cu un lăutar

A fost odată un lăutar care cânta la vioară. Lău tarul ăsta era țigan. Odată a cântat și el la o nuntă de sâmbătă seara până luni seara. Așa se făceau demult nunțile. Începeau sâmbătă și se terminau luni noaptea. Plecând de la nuntă țiganul avea puțin chef.

Când a plecat era noapte și fiind el cu chef a căzut într-o groapă. În groapă a dat peste un urs. Să vedeți minune. Ursul fugea de țigan și țiganul de urs. Ce se gândi ăl țigan. Știind că urșii joacă când le cânți s-apucă să cânte la vioară. Cum auzi ursul vioara, cum începu să joace. Cântă țiganul până se lumină de curgeau apele după el. Luminându-se de ziuă veni un vânător cu arma. Vânătorul era ăl de făcuse groapa ca să prindă urâși în ea. Văzând el țigan în groapă zisă: dă-te la o parte, țigane, să împușc ursul. Pac!

trase cu pușca și împușcă ursul. După ce împușcă vânătorul ursul s-apucă cu țiganul să-l jupoaie. Îl jupuiră ei. Țiganul ca să se arate curajos în fața nevesti-sii ce făcu. Se hotărî să cumpere pielea ursului. El avea banii ce-i luase de la nuntă.

— Mă rumâne, ce-mi ceri pe pielea asta de urs?

— Ce-ți cer eu, n-ai tu bani să cumperi așa ceva.

— Nu mă cunoști.

— Bine, ți-o vând, dar îmi dai o mie de lei?

— O mie îți dau. Și chiar o mie luase de la nuntă.

Dete țiganul mia și luă pielea. O pusă pă umăr și plecă acasă. Când ajunsă acasă, văzându-l țiganca așa de împodobit nu mai știu de dragul lui.

— Cum de-ai omorât, mă, omule, așa namilă de urs?

— E, nu știi tu ce pot eu! M-am repezit la el, i-am dat una cu vioara și pe loc l-am pus jos.

Nu vă spui cât se bucură țiganca auzind cât de viteaz era bărbatu-său. Acu aștepță ea să-i dea banii care îi câștigase la nuntă. Dacă văzu că nu-i dă niciun ban întrebă:

— Toate bune, mă, omule, dar banii de la nuntă nu mi-i dai?

— Ce bani, n-am niciun ban. După ce am jupuit ursul, am pus pielea asta în spinare și mergând noaptea pe drum am căzut într-o groapă și să vezi că acolo am pierdut banii.

— Bine că ai scăpat tu cu viață, lasă că oi câștiga tu alții.

Zise ea așa, da' îi dete în gând că bărbatu-său i-a spus o minciună și cu ursul și cu banii. Îi cunoștea ea vitejia. Ce făcu țiganca? Luă o tigaie, o legă de zidul casei dincotro bătea vântul. Când se umfla vântul tigaia se lovea de zid și făcea poc-blonc. Auzind așa se sperie țiganul și zisă:

— Ieși, femeie, afară și vezi cine bate.

Ieși ea afară se făcu că vorbește cu cineva apoi intră în casă.

— Cine e, femeie?

— Știi cine e?

— E mama ursului pe care l-ai omorât tu și vrea să vorbească cu tine.

— Du-te repede afară și spune-i ursoaicei că nu l-am omorât eu ursul, l-a omorât un vânător.

S-apucă el și povesti nevesti-sii cum a căzut în groapă, cum s-a întâmplat cu vânătorul, cum au jupuit amândoi ursul și cum i-a dat o mie de lei pe piele.

Când a auzit ea așa a început, să râdă și i-a mărturisit că pusese tigaia afară, că s-a priceput ea că nu spune adevărul bărbatu-său și în felul acesta a reușit să-l scoată la minciună.

August, 1968. Informator – Nicolae M. Begeacă, 76 ani – Osica, jud. Olt.

Fișe de Informatori

Gheorghe Slujitorul

Întâlnirea cu Gheorghe Slujitorul a fost cum nu se poate mai emoționantă. Bătrân trecut de optzeci de ani, l-am găsit plin de vigoare și de bună dispoziție. A primit echipa de pionieri care îl vizitau cu scopul de a culege povești, cum nu se poate mai bine. Este o adevărată plăcere să stai la taină cu acest bătrân. Vorbele lui pline de înțelepciune te impresionează în mod deosebit și te îndeamnă la admirație și respect. Pionierii au ascultat cu mult interes poveștile spuse de către bătrân, povești din care au învățat numai lucruri bune. Ne spunea bătrânul că la Stoicănești, comuna de baștină a sa, este obiceiul să spună basme când se strâng seara la clic sau în uliță. El, Gheorghe Slujitorul, a învățat asemenea piese de când era băiețandru la casa părinților săi.

Acum informatorul nostru este pensionar al C.A.P.-ului din comună și ne-a declarat că este mulțumit de viața pe care o duce și, dacă altădată spunea gluma sau povestea să-și mai astâmpere năduful, astăzi le spune de plăcere spre a înveseli pe cei ce vor să-l asculte.

august 1968
Stjoicănești

Nicolae M. Begeacă

Nicolae M. Begeacă, în vârstă de șaptezeci și șase ani, din comuna Osica, județul Olt, povestește cu mult talent snoavele. El mai știe și multe basme fantastice pe care le-a învățat încă de când era copil, le-a învățat de la bătrânii satului ascultându-i povestind, pe când erau la șezători sau întâlnindu-i în diferite familii când, în seri de iarnă, mai ales la sărbători, oamenii se strâng la vorbă. Informatorul nostru ne-a spus că-i place mult să povestească ce cunoaște și într-adevăr așa este, am constatat, mergând cu pionierii în expediție folclorică în comuna sa când, invitat la școală, ne-a povestit multe.

foarte multe povești. Ne-a spus și câteva snoave, snoave pe care le-am cuprins în lucrarea de față.

august 1968
Osica

Ioana Ciocoiu

În anul 1966, când am poposit într-o seară de toamnă, însoțită de pionieri, membrii cercului „Mici folcloriști", Ioana Ciocoiu avea șaptezeci și patru de ani. În seara aceea de toamnă târzie, am stat mult la sfat cu „muica** Oana și ne-a spus ea din tinerețea ei, din copilăria ei. Ne-a spus cum a învățat basme și povești, povești, așa zice ea la snoave.

— Eu, muică, am învățat basmele de când eram mică, le-am învățat de la tica, de la moș Niță Poparadu. El săracu', cum se potolea lumea seara, ne strângea pe lângă el, eram nouă copii în casă, nepoții lui și începea să ne povestească. Asta numai în serile de iarnă. Și ne povestea, ne povestea, până ce adormeam. Când ne spunea povești de ăstea de râs, nu ne mai opream din chicoteală.

A pornit apoi bătrâna pe drumul fermecat al poveștilor și ne-a spus, ne-a tot spus. Noi am înregistrat cuvântul ei, ea cunoaște peste patruzeci de basme și din înregistrările făcute am selectat multe basme pe care le-am cuprins în lucrarea „Gălbior de lângă soare", basme fantastice, și-am mai selectat și snoavele pe care le-am cuprins în lucrarea de față.

Astăzi, Ioana Ciocoiu nu mai este cu noi, ea s-a dus, poate s-a făcut oale și ulcele, dar cuvântul ei a rămas, cuvânt plin de farmec și înțelepciune. Noi l-am cules de la ea și l-am tipărit.

Nepoții și prietenii, copiii vecinilor de pe linia ei, linia Corăbii din satul Vădăstrița, și l-au înscris în memorie, și, la rândul lor, îl povestesc altora și așa se perpetuează în vreme cuvântul din bătrâni.

3 noiembrie 1972
Vădăstrița

Nicolae Anghelescu

Nicolae Anghelescu, în vârstă de șaptezeci și trei ani, este un venerabil bătrân, locuitor al comunei Scornicești, județul Olt. Noi l-am cunoscut mergând în Scornicești împreună cu pionierii expediției organizată în vara anului 1968, expediție care a avut drept scop culegerea de folclor din județul Olt. Nicolae Anghelescu ne-a fost recomandat ca un bun povestitor de către pionierul Emil Bărbulescu, dealtfel tot Emil ne-a condus să-l cunoaștem, reușind să-l aducem la școală unde, înconjurat de pionieri, ne-a povestit multe, foarte multe basme și povești. Câteva din snoavele ce le-am înregistrat le-am însumat în lucrarea noastră, socotindu-le interesante. Ne-a impresionat în mod deosebit dragostea și bunăvoința cu care bătrânul ne-a primit și ne-a povestit tot ce știa.

— Îmi place mult povestea și cântecul din bătrâni, ne declară bătrânul. De mic

copil am ascultat cu drag pe cei care spuneau, când mergeam la drum lung cu carul cu boi, asemenea povești.

Iulie 1972
Scornicești

Nedeloaia Ilie

Nedeloaia Ilie, în vârstă de șaizeci și opt de ani, este din comuna Piatra, județul Olt. Acesta este un bun povestitor de basme și povești pe care le-a învățat încă din copilărie.

Ne spune el că, de când a început să înțeleagă ce e lumea, a fost nelipsit de la șezători, nunți sau alte întâlniri ale satului unde se spuneau povești și se cântau balade. De atunci din copilărie, el a început să iubească cântecul din bătrâni și povestea pe care la rândul său le-a spus celor ce au vrut să le asculte cu toată plăcerea. Ne spun oamenii că Nedeloaia Ilie este unul, dintre cei mai talentați povestitori.

Acest adevăr l-am constatat și noi cu ocazia expediției folclorice pionierești când timp de mai multe ore a povestit pionierilor din comoara sufletului său.

Dintre acestea am cuprins câteva snoave în culege rea de față. Nedeloaia Ilie este pensionar al C.A.P.-ului din comună.

august 1968
Piatra-Sat

Stelian Drăgan

Stelian Drăgan, in vârstă de șaizeci și cinci de ani, este un om deștept, bun povestitor de snoave și povești. El interpretează cu mult talent și doinele din bătrâni. Că este un bun povestitor nouă ne-a spus nepotul său Pred oi Ștefan, elev în clasa a șasea a școlii din comuna Vădăstrița, membru al cercului „Micii folcloriști”. poveștile și snoavele pe care le-am înregistrat pe bandă de magnetofon de la Stelian Drăgan ne-au confirmat spusele nepotului, precum și aprecierile pe care le-am auzit din partea multor cetățeni care s-au delectat ascultându-i poveștile. El este pensionar al C.A.P. Din comuna Vădăstrița, județul Olt. Știe carte, a fost un bun elev al școlii primare.

Poveștile, snoavele, basmele pe care le cunoaște, ne spune el, le-a învățat ascultându-le la șezători și le-a mai citit și prin cărți. Într-adevăr, în repertoriul său se observă influența lecturilor făcute.

Vădăstrița

Ristache Enceanu

S-a născut și a viețuit în comuna Vădăstrița, județul Olt. El ne-a fost recomandat ca un bun povestitor, deținător al unui bogat repertoriu de snoave și povești, de către Pătrașcu Ion, pe atunci elev al școlii generale de zece ani, membru al cercului „Micii folcloriști". Vizitându-l la locuința sa pe Ristache Enceanu, am reușit să culegem, înregistrând pe bandă de magnetofon multe, foarte multe piese din repertoriul său.

La această întâlnire a noastră au fost de față mem bri ai cercului folcloric, precum și nepoții și vecinii informatorului nostru.

Atmosfera fiind prielnică pentru glumă și poveste,

R. Enceanu a prins a ne spune, cu mult haz, glume și povești și, apoi, cu glas de taină, ne-a depănat firul de aur al basmului fantastic.

Și așa, începând de la prânzul cel mare până la cumpăna nopții, am tot ascultat nenumărate basme și povești.

Multe din basmele fantastice spuse de R. Enceanu le-am cuprins în lucrarea noastră „Gălbior de lângă soare", publicată în Editura didactică.

Înregistrate de la informatorul nostru, multe snoave le-am cuprins în culegerea de față. Ristache Enceanu ne-a informat că a învățat piesele pe care le cunoaște de la înaintașii lui din familie, vestiți ca buni povestitori, sau de la ciobani mai în vârstă mergând împreună cu oile.

A mai învățat basme pe când era în armată. Plăcându-i foarte mult să povestească, R. Enceanu le-a tot spus copiilor, nepoților, vecinilor, tuturor celor care au vrut să-l asculte.

Acum R. Enceanu nu mai este. El s-a dus, dar cuvântul lui a rămas. În decembrie 1966, când noi l-am vizitat, avea șaizeci și doi de ani.

El a murit acum trei ani.

Iulie 1972
Vădăstrița

Ilie Lucă Sârmon

Ilie Lucă Sârmon, în vârstă de șiaizeci și șapte de ani din comuna Vădăstrița, județul Olt, este cunoscut în sat ca unul dintre cei mai talentați povestitori de snoave. El este mult solicitat de către consătenii săi să spună asemenea producții, aflându-se împreună la șezătoare, sau stând strânși la taină în anumite locuri din sat cunoscute ca puncte de întâlnire ale oamenilor din Vădăstrița.,

— Nimeni din sat de la noi nu spune așa de bine poveștile cum le spune Ilie a lu' Lucă, apreciază cei ce-l cunosc.

De acest adevăr ne-am convins și noi mergând să culegem prin înregistrare pe bandă din bogatul său repertoriu. Multe din piesele înregistrate le-am însumat în

culegerea de față, acestea prezentând interes deosebit.

Ilie Lucă Sârmon știe carte bună. Așa cum se spune în graiul poporului despre cei ce citesc și socotesc bine în limita cunoștințelor căpătate în cele patru clase.

noiembrie 1970
Vadăstrița

Dumitru Vanță

Dumitru Vanță este în vârstă de patruzeci și șase ani. Locuiește în comuna Vadăstrița, județul Olt. Este absolvent a șapte clase fiind socotit unul dintre cetățenii ridicați ai satului.

Încă din anii copilăriei i se cunoaște pasiunea ce o are de a citi literatură fiind un permanent cititor al bibliotecii căminului cultural. Este membru cooperator, acum câțiva ani în urmă i s-a încredința și funcția de casier la primăria comunală.

Dumitru Vanță este știut în comună ca un foarte talentat povestitor de snoave. El spune asemenea bucăți prietenilor clin sat întâlnindu-se cu ei la petreceri sau în diferite alte împrejurări când oamenii sunt dispuși să asculte glume și povești.

O accentuată influență a lecturilor sale se observă în repertoriul de snoave al lui Dumitru Vanță.

În lucrarea noastră sunt cuprinse multe piese culese de la informatorul nostru.

noiembrie 1971
Vădâstrița

Paul Sârmon.

Fiu al lui Ilie Lucă Sârmon, Paul Sârmon, în vârstă de patruzeci și cinci de ani, a moștenit de la tatăl său dragostea pentru creația populară devenind la rândul său un bun povestitor.

Informatorul nostru e om umblat, așa apreciază consătenii săi. El e absolvent a șapte clase primare pe care le-a terminat ca premiant.

Membru al C.A.P.-ului din comună, în ultimii ani a primit și responsabilitatea de a se ocupa cu cultura tutunului în comunele învecinate.

Paul Sârmon e cunoscut în sat ca un bun povestitor de snoave. El este solicitat să povestească snoave atunci când se află în mijlocul unei colectivități sătești sau călătorind la drum lung împreună cu cunoscuți.

Mai spune snoave la nunți sau în alte împrejurări când oamenii doresc să asculte cuvânt de poveste.

Așa ne-a mărturisit informatorul nostru.

noiembrie 1971
Vădăstrița

Pârvan Dumitru

Pârvan Dumitru, în vârstă de patruzeci și patru de ani, cunoscut în comuna Vădăstrița, județul Olt, de mic și mare sub numele de Mitrică Gheorghișan.

Cândva a fost socotit ca cel mai bun povestitor din sat. Nu spunea nimeni mai cu haz glumele și snoavele ca Mitrică. La șezători, nunți, petreceri, legate de tradițiile locului, la care se află și nea Mitrică, toți cei prezenți erau înveseliți de cuvin tul său prin care spunea povești cu haz. De câtva timp însă o maladie, ce i-a alterat spiritul, nu-i mai îngăduie să fie tot ceea ce a fost. În clipe de luciditate totuși mai spune și astăzi glume și povești. Cântă balade și doine.

În asemenea ceasuri l-am găsit și noi de câteva ori și am reușit să-l dispunem spre a ne povesti ceea ce cunoștea. Spusele sale le-am înregistrat pe bandă de magnetofon. Din acestea am spicuit ceea ce ni s-a părut mai interesant și le-am cuprins în lucrarea de față.

Pârvan Dumitru a fost lăutar până la vârsta de patruzeci de ani. Era foarte apreciat de către local nici și, ca urmare, a fost angajat să cânte multe nunți ele prin partea locului. El a învățat patru clase și le-a' absolvit cu notă foarte bună. Cei doi fii ai săi îi seamănă la inteligență și au reușit să fie socotiți printre elevii fruntași ai școlii generale de opt ani din comună.

În ceea ce privește povestirea și cântecul, fiii săi n-au moștenit pasiunea de la tatăl lor.

noiembrie 1971
Vădăstrița

Grecu F, Maria

Țărancă cooperatoare din satul Tudor Vladimirescu, orașul Corabia, județul Olt, Grecu Maria este o prea cunoscută povestitoare de prin partea locului.

Deși tânără, ea este în vârstă numai de treizeci și șapte de ani, i s-a dus faima. Nu este clacă în sat, petrecere mai intimă, când, aflându-se acolo, Maria Grecu să nu delecteze pe participanți prin cuvântul său. Tot ceea ce este povestit de ea este primit de către ascultători cu mult interes. Ea le spune și parcă nu mai obosește spunând. Și nouă ne-a povestit o zi întreagă, basme și povești. Din spusele sale, pe care le-am înregistrat pe bandă de magnetofon, am ales câteva snoave pe care le-am cuprins în lucrarea de față. Alte basme le-am însumat în cartea noastră „Gălbior de lângă soare". Și Grecu Maria ca și alte povestitoare ce le-am cunoscut ne-a mărturisit că au prins drag de poveste ascultând în seri de iarnă pe mama lor sau bunica povestindu-le.

Grecu Maria este absolventă a patru clase primare și mai este și o femeie umblată. Apropierea de orașul Corabia i-a prilejuit ocazia să cunoască viața orașului.

Dealtfel în repertoriul său se observă o accentuată influență a lecturilor de basme din cărțile pe care le-a citit.

ianuarie 1968
Tudor Vladimirescu

Anica Calofir

În vârstă de treizeci și nouă de ani, născută și crescută în comuna Vădăstrița, județul Olt, Anica este cunoscută în sat ca o talentată povestitoare de basme și povești. Pe lingă povești, informatoarea noastră mai posedă un bogat repertoriu de doine și cântece din bătrâni. Din discuțiile purtate cu ea pre cum și din informațiile culese din sat, am aflat că Anica moștenește dragostea și talentul său pentru cuvântul din bătrâni de la înaintașii familiei din care descinde.

Străbunicul său, moș Paraschiv Poparadu, a fost cel mai vestit povestitor din comuna noastră. Ne spun bătrânii că la vremea sa, cu zeci și zeci de ani în urmă, el era asaltat de către copii și tineri cerându-i să le spună povești. El le spunea și în seri de iarnă, mai ales în zile de sărbătoare, acesta strângea în casa lui zeci și zeci de ascultători. Până în noapte târziu la lumina opaițului, la care torceau fetele și femeile, moș Paraschiv povestea câte și mai câte. De la el a învățat și mama Anicăi Calofir și de la mama a învățat și fiica. Iată deci cum acest caz ne confirmă că în cele mai multe familii țărănești pasiunea și dragostea pentru cuvântul din bătrâni s-a moștenit din tată în fiu. Și așa s-a perpetuat pe firul vremii cea mai de preț comoară a Spiritului românesc, slova de demult.

Din comoara spiritului Anicăi Calofir, am cules și noi, împreună cu pionierii, basme și povești din care am însumat câteva și în culegerea de față.

Vădăstrița

CUPRINSUL

Prefață.3
Notă asupra ediției 5
I
Povestea cu un boier 7
Povestea cu un băiat plecat in lume 9
Povestea cu douăzeci de gâște 14
Povestea cu Păcală, Tândală și Pepelea 15
Împărțeala dreaptă 20
O poveste cu Ion 21
O întâmplare de la noi din sat 23
II
Doctor bun 25
Povestea cu o femeie veselă 27
O poveste cu un sergent majur 29
Neaga 30
Povestea lui Stancu 33
Povestea cu un prost 37
III
Lintea grecească 40
Despre Păcală 41
Omul cu trei feciori 43
Povestea cu trei băieți plecați de acasă 45
Povestea cu un băiat care a plecat să se însoare 48
Povestea lui Câtu 49
Așa cap, așa căciulă 51
Povestea cu o babă și un moș 52
O poveste c-o babă, c-un moș și c-un măgar 52
Povestea cu lâna și nucile 54
Povestea cu un tânăr care s-a căsătorit și el 55
Povestea cu un țăran la restaurant 56
Blana și cuiele 57
IV
A fost odată un cioban 58
Povestea cu doi doctori deștepți și un moș 58
V
Povestea cu un soldat 59
Flăcăul și șarpele 59
Povestea cu un șarpe 60
Bătrânul care nu le știa pe toate 62
Povestea cu doi hoți 62
Povestea cu unul care a aruncat luna pă cer 62
Povestea cu un lăutar 63
Fișe de informatori 65